

ZDUS^{plus}

CIVI EUROPAEO PRAEMIUM

Decembar 2020, januar 2021,
leto XIV, številka 12/1

Dnevi
medgeneracijskega
sožitja

Revija Zveze društev upokojencev Slovenije

3. konferenca PIZ

Intervju, Franci Trstenjak

Pod žarometom: Ljudmila Conradi

Priprave na predsedovanje EU

BESEDA VODSTVA

Spoštovane in spoštovani! 3

V ŽARIŠČU

3. konferenca PIZ, referat predsednika ZDUS Janeza Sušnika. . 4

5. redna seja Upravnega odbora ZDUS 5

Šesta seja Komisije za tehnično kulturo 6

MEDNARODNA DEJAVNOST

Uspešna mednarodna konferenca nemškega predsedovanja Svetu EU v drugem polletju 2020 7

Načrtovanje programa ZDUS v okviru državnih dogodkov slovenskega predsedovanja 8

Zapis prvega delovnega sestanka nevladne Trojke 9

INTERVJU

Radio Ognjišče – Franci Trstenjak 10

STAREJŠI ZA STAREJŠE

Praznični hvala, ali - v slogi je moč! 12

Zakaj prostovoljstvo 13

Praznični december v Hrastniku. 14

Pismo prostovoljke starejšim občanom 14

STAREJŠI ZA STAREJŠE

Skupaj z Lionsi za starejše 15

Najini bonboni 15

UTRIPI V POKRAJINSKIH ZVEZAH 16**ŠPORT IN REKREACIJA** 22**POD ZDUSOVIM ŽAROMETOM**

Prostovoljstvo skozi življenje Ljudmile (rojene Lampret 1942) Conradi 24

EVROPSKO PISMO

Srebrne pametne vasi – Koncept dolgotrajne oskrbe starejših v občini Krško 25

JUBILEJI 26**IN MEMORIAM**

Borisu Janezu Bregantu v slovo 28

SPOROČILA UREDNIŠTVA IN VODSTVA . . 30

Ob obisku Slovenije in Ljubljane je novinar časopisa The New York Times o naši domovini zapisal:

»Obstaja država v Evropi pod Alpami, ki meji na Balkan in je omejena sama s seboj. Tam živijo najlepša dekleta, a nataliteta vseeno upada. Tam nezaposleni največ delajo. Tam živijo ljudje na najbolj plodni zemlji, ki pa je neobdelana ker se obdelovanje zemlje kmetom ne izplača. Tam večinoma prazni vlaki še vedno vozijo najpočasneje v Evropi, brez upoštevanja voznega reda, po avtocestah pa se vozijo noro hitro, s plačevanjem cestnine, ki je med najdražjimi v Evropi. V tej državi vsi igrajo košarko, njihovi smučarji dosegajo take rezultate, da jim jih zavidajo še razvitejše Alpske države, rekreacija jim je prioriteta, delo pa rekreacija. Vsi hitijo v službo, a vsi zamujajo. Osemurni delavnik traja deset ali več ur. In nihče se ne upira fevdalnemu izkoriščanju.

Zdravstvo je tam brezplačno, zdravljenje pa morajo vsi plačevati. Tam so svobodni novinarji, ki svobodno pišejo in poročajo po ukazih svojih šefov, katerim objave narekujejo skorumpirani politiki in zakulisni veljaki, odvisno od njihovih potreb. Tam, v Sloveniji, je svetovna kriza dobila državljansko. V Sloveniji so javna naročila skrivnost, državne skrivnosti pa javne. V tej državi se še niso dogovorili, kdo je zmagal v 2. svetovni vojni, saj tam pišejo zgodovino politiki, zgodovinarji pa nimajo zaposlitve. Najbogatejši pa so tisti, ki nikoli niso zares delali ...«

Hotel sem dodati še svoje mnenje, a ga ne bom. Če bi ga, bi skvaril najlepše ogledalo naše prelepe Slovenije, ki odseva v svetu.

Črt Kanoni,
odgovorni urednik

ZDUS PLUS - MESEČNA REVIVA ZVEZE DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE

Za izdajatelja Janez Sušnik, predsednik ZDUS. Odgovorni urednik Črt Kanoni. Tel: 01/62 05 481 e-pošta: crt.kanoni@zdus-zveza.si Naslov uredništva: ZDUSplus, Kebetova 9, 1000 Ljubljana. Tel: 01/519 50 86 e-pošta: urednistvo@zdus-zveza.si Uredniški odbor: Vera Pečnik, Jožica Puhar, Slavica Bučan, Jože Miklavc, Aleš Kardelj in Črt Kanoni. **Dopisniki PZDU: Celjska** - Milena Brečko Poklič, milena.poklic@gmail.com 041/629 820; **Dolenjska in B. krajina** - Marija Golob 041 370 560 **Gorenjska** - Slavica Bučan, slavica.bucan56@gmail.com 041 347 030 **Koroška** - Željko Kljajič, zkljajic.kljajic@gmail.com 031 387 660 **Pomurska PZDU** - Vijola Bertalanič, vijola.pzdums@gmail.com; **Posavska PZDU** - Marija Krušič, makru27@gmail.com; **051 725 412 S. Primorska** - Majda Marinič, babicamm@gmail.com; **Šaleška PZDU** - Jože Miklavc, joze.miklavc@gmail.com; 041 693 369; **PZDU Zasavje** - Milena Dimec, dimec.milena@gmail.com; 051 438 236 **PZDU Z. Podravje** - Irena Ferluga; **PZDU Ljubljana z okolico** - Aleš Kardelj, 041 613 692, ales.kardelj@gmail.com **Tajnica uredništva:** Karmen Šparovec – Terekhov, **Lektorica:** Barbara Borko; **Tisk:** Schwarz print d. o. o., Ljubljana; Oblikovanje in priprava za tisk: **NEBIA d. o. o.**, Nepodpisani članki so last uredništva, oz. ZDUS. **Naklada** 3.500 izvodov. **Cena** 0,99 EUR **ISSN 2591-0205** Revija je vpisana v razvid medijev pri **Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 2192.**
Naslovnica: Sprehod v zimsko idilo. Foto- Freelimages

Dnevi
medgeneracijskega
sožitja

ZDUSplus

Spoštovane in spoštovani!

Staro, nenavadno, naporno in mestoma tudi nevarno leto smo pustili za sabo. S pričakovanji boljšega, bolj predvidljivega, bolj varnega in bolj običajnega smo vstopili v letošnje. Še vedno vsem velja: ZDRAVO IN SREČNO! Ko sem prebirala novoletna voščila z najboljšimi željami v vseh mogočih različicah, se mi je nehote vsiljevala misel: Kakšna spoznanja nam je prineslo to leto, kaj nas je naučilo, kako se nas je osebno dotaknilo?

O delovanju ZDUS ste lahko veliko prebrali že v prejšnji številki revije, zato sledi le kratek povzetek. Čeprav smo se srečevali z resnimi nevarnostmi okužb, prilagajanjem in omejitvami delovanja, smo bili vseskozi aktivni in glede na okoliščine tudi uspešni. Rezultate pobud vodstva za boljši gmotni položaj starejših ste čutili tudi vi, če ne drugače v solidarnostnih kriznih dodatkih in postopnem usklajevanju pokojnin. Zakonodajni postopki in vladni ukrepi se niso vedno odvijali v skladu z našimi predlogi. Toda ni nam vzelo volje in poguma. Vztrajamo. Ugovarjali smo, kadar so ukrepi ogrožali položaj upokojencev in dostojanstvo starejših ljudi. Podpirali smo stroko v bitki za boljše pogoje v domovih starejših, širili ozaveščenost o naših preventivnih akcijah, se uveljavljali v tujini. Dosegli smo večjo medijsko prepoznavnost. Zdaj nas bolj iščejo in sprašujejo po mnenjih in stališčih. Pojavljamo se v osrednjih in lokalnih medijih, družbenih omrežjih. To je zelo pomembno za uveljavljanje naših zahtev, ki jih bomo oblikovali in naslavljali na odločevalce. Aktivnosti v naših društvih in zvezah društev so se prilagodile v veliki meri odvijale dalje, čeprav bi upravičeno pričakovali usihanje, glede na to, da smo zdravstveno že bolj občutljiva skupina in nujno potrebni povečane budnosti pri zaščitnem ravnanju. Zelo dobro je, da smo se vsi skupaj dodatno usposobili za digitalno povezovanje, ki je pomembno zdaj in v bodoče.

Zahvala gre vsem, ki ste v nenavadnih okoliščinah, ob negativnih vplivih na osebno počutje, vztrajali pri delu organov na vseh nivojih ZDUS, ga zastopali v drugih organih, delali z ljudmi in skrbeli zanje, čeprav so osebna srečanja večinoma nadomestili virtualni stiki in sestanki.

Lani so se besede medgeneracijskega sodelovanja udeležile. Mladi so se vključili v razne oblike nudenja pomoči za to potrebnim osebam vseh starosti, starejšim, nezaščitenim, osamljenim, premalo usposobljenim. Aktivni pa so tudi preko svojih asociacij.

V družini prostovoljcev, zaslužnih za znosno življenje mnogih ljudi v izolaciji in osami, imate posebno mesto tisti, ki ste skrbeli za vrstnike, svoje varovance, tudi za ceno ogrožanja lastne varnosti. Številne zahvale in pohvale, ki ste jih dobili, ne odtehtajo vašega dejanskega prispevka starejšim in celotni družbi. Pisne prispevke o načinu in obsegu zagotavljanja pomoči v programu SzS smo posredovali tudi mednarodnim organizacijam, ki so jih objavile na svojih spletnih straneh, kot primer dobre prakse.

Razveselila me je tudi iznajdljivost umetnikov, kulturnih ustvarjalcev in rokodelcev ter njihovih skupin, aktivnih in upokojenih. Prevečkrat spregledani, celo podcenjevani s strani države, so uvedli številne inovativne pristope in olepšali sivino vsakdana.

Priznati je treba, da si je država prizadevala in si še prizadeva za obvladovanje epidemije, ohranjanje zdravja in življenj ter preprečitev obubožanja prebivalstva in propada gospodarstva. Njene poteze pa niso vedno spretno. Včasih so celo sprte z zdravim razumom. Pripadniki služb, ki izvajajo ali kontrolirajo izvajanje zaščitnih ukrepov v praksi, pa so pokazali dosti zdravega ravnotežja, poslušali za posebnosti ljudi in situacij. Omeniti moram uspešno podporno in povezovalno vlogo civilne zaščite. Posebej vesela sem bila tudi tolerantnosti policistov, ki niso grobo obravnavali tistih, ki so prečkali občinske meje.

Leto 2021 pa je polno neznank! Večina neugodnih okoliščin, ki nam je spremenila način življenja, vzdrževanje stikov in delovanje, ostaja dalje, brez možnih napovedi do kdaj in kako dalje. Delovanje v normalnih okoliščinah se odmika v prihodnje mesece. Program dela in finančni načrt smo sprejeli. Pri programu smo izhajali iz Memoranduma 18, opravljenih nalog in akcij v 2020, naše publikacije o organiziranih oblikah za kakovostno staranje

ter ocene potrebnih aktivnosti ob nadaljevanju Covid-19 razmer in v času izhoda iz njih. Nismo bili ambiciozni kar zadeva širjenja nalog. Predvsem nadaljujemo že začeto. Čaka pa nas še izvedba stvari, ki so izpadle v letošnjem letu, če bodo pogoji za to. Računamo na možnosti širjenja operativnih nalog na terenu. Finančni načrt je v skladu s pričakovanjem uresničljivosti, saj smo morali izhajati iz nujnega rebalansa ob koncu preteklega leta. Negotovost v pritoku potrebnih sredstev pa ostaja. Če družba in gospodarstvo ne delujeta polno, je tudi naše delovanje lahko okrnjeno. In kaj bo letos posebnega? Najprej cepljenje proti koroni! Kako pa je z našimi močmi? Koliko volje, energije in poguma prenašamo v novo leto? Ali smo uporabili napotke za sproščanje in osebno fizično rekreacijo, ki so jih ponudili športni strokovnjaki? Smo se dovolj sprehodili in nadihali svežega zraka, navelili sončnih žarkov? Smo ohranili kondicijo in povečali odpornost? Ali dovolj izkoriščamo priložnosti, da smo skupaj s svojimi, če že z drugimi ne moremo biti? Taka vprašanja si postavljam vsak dan. In vsak dan sem žalostna zaradi tistih, ki jih je napadla bolezen, ali so ji celo podlegli. Želim, da bi bili zdravi, vzdržljivi in pripravljene na skupno delovanje ter druženje ob koristnih stvareh, ki nas zanimajo in veselijo.

Jožica Puhar, podpredsednica

3. konferenca PIZ, referat predsednika ZDUS Janeza Sušnika

Odziv delodajalcev, sindikatov, ZDUS in mladih na ukrepe države med epidemijo in po njej

V ZDUS smo velik zagovornik in podpiramo starejše v njihovi želji, da svojo starost čim dlje preživijo v domačem okolju ob zagotavljanju potrebne pomoči in storitev. Svojo vizijo uresničujemo skozi pričakovanja, ki smo jih zapisali v Memorandumu 2018, poslanstvo pa nadaljujemo z ukrepi, ki smo jih podrobneje predstavili v avgusta 2020 izdani brošuri, Organizirane oblike zagotavljanja kakovostne starosti.

Epidemija koronavirusa se je močno vrezala v mnoga področja, še posebej v življenje starejših. Z vseh strani so prihajale kritike, da je za starejše slabo poskrbljeno, zato smo postali pozorni na ohranjanje

Slovenije, kjer trgovine niso postavljene na vsakem koraku in zahtevali nujno spremembo ukrepa. Prav tako smo spremljali dogajanje v institucionalnem varstvu starejših in podprli poziv Skupnosti socialnih zavodov Vladi RS z zahtevo po strokovno utemeljenih ukrepih, ki bodo v institucionalnem varstvu starejših upoštevali omejene prostorske, kadrovske in druge zmožnosti. Konec meseca aprila smo javno podprli zaposlene v domovih za starejše in posebnih zavodih, ki so s 15 minutnim protestom pred domovi in zavodi opozorili na zahteve. Levji delež blaženja posledic epidemije so v ZDUS opravile prostovoljke in prostovoljci programa Starejši za starejše. Program

Komisija za tehnično kulturo je sprejela sklep, da objavi poziv vsem rokodelkam in rokodelcem v ZDUS, da se prijavijo za izdelavo rokodelskega izdelka s humanitarno noto. Izbrali smo set kuhinjske krpe in brisače, na katere bodo izbrani rokodelci in rokodelke izvezli motiv po svoji ideji in dodali napis ZDUS. Poziv je bil objavljen 4. 12. 2020 v Noviškah ZDUS in je trajal 10 dni.

stikov in preprečevanje osamljenosti med našo populacijo. ZDUS je med epidemijo veliko pozornosti namenila informiranju članstva in širše zainteresirane javnosti o ukrepih, ki jih je v zvezi z epidemijo naslavljala stroka. Usmerili smo se na promocijo higijene, preventivnih in higienskih ukrepov, zmanjševanja fizičnih stikov in s tem pripomogli k preprečevanju širjenja bolezni med starejšimi. Tovrstno informiranje je javnost pozdravila.

Med pomembnejšimi ukrepi države med epidemijo bi izpostavili uresničitev izplačila solidarnostnega dodatka za najbolj ranljive skupine upokojencev, in sicer v treh razredih oz. zneskih: (1) pokojnina do 500 evrov dodatek 300 evrov, (2) pokojnina do 600 evrov dodatek 230 evrov in (3) pokojnina do 700 evrov dodatek 130 evrov. ZadoVOLJNI smo bili, da je bil naš predlog sprejet in realiziran. V tem času smo bili deležni pozivov, naj ukrepamo v zvezi z diskriminatorno obravnavo upokojencev, ki jim je bilo z ukrepi omejeno nakupovanje v trgovinah v točno določenem času. Opozorili smo, da ljudje živijo tudi na odročnih koncih

predstavlja izjemno pomembno dejavnost ZDUS in je humanitarne narave. Socialno-varstveni program s preko 3.500 prostovoljci pomaga več kot 190.000 uporabnikom starejših od 69 let, da bi čim dlje kakovostno živeli v domačem okolju. Storitve se izvaja na ravni vseh pokrajinskih zvez in v 17 pokrajinskih koordinacijah. Program je bil v letu 2017 deležen tudi posebne nagrade Evropskega parlamenta za izjemen primer dobre prakse in prispevek družbi – gre za nagrado **Državljan Evrope 2017**. Ključna financerja sta Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji. Med epidemijo se je prostovoljstvo na splošno okrepilo, z njim pa se krepi tudi medgeneracijska solidarnost.

V obdobju od junija do oktobra so vodstvo programa, koordinatorke in koordinatorji ter prostovoljke in prostovoljci programa Starejši za starejše organizirali in izvedli skoraj 27.000 fizičnih obiskov, opravili preko 17.000 pomoči in storitev, skoraj 1.700 telefonskih pogovorov, v trgovine, sprehode

ali v ambulante pospremili 2.000 uporabnikov, opravili več kot 1.000 prevozov in nekaj manj kot 6.000 drugih opravil (dostava, hišna opravila, povezave z lokalnimi javnimi službami). Prezreti ne gre niti potrebe po oskrbi na daljavo (e-Oskrba), ki omogoča hitro povezavo in odziv klicnega centra in pomoči. Kako globoke rane bodo posledice ukrepov pustile na starejših, je težko z gotovostjo napovedati ali zatrditi. Zagotovo se bo pojavilo več revščine, neenakosti, razslojevalne obravnave, bivanjskih stisk, mobilnih ovir, nedostopnosti do storitev ... Velika bojazen ostaja osamljenost, ki še povečuje duševne stiske, kjer tudi ugotovljamo porast depresij. Tu je še vprašanje ekonomske krize, katere posledice bomo nosili vsi državljani daljše obdobje.

Ob koncu bi želel opozoriti predvsem na dejstvo, da smo tudi starejši del te družbe. Soustvarjali smo jo, zato ne smemo ostati prezrti in pozabljeni. Pri tem pa bi opozoril tudi na nujnost sprejema Zakona o dolgotrajni oskrbi, ki ne sme temeljiti zgolj na zdravstvenem vidiku, pač pa mora slediti socialnemu vidiku oskrbovanja posameznika, ki ne more poskrbeti zase. Potrebna je tudi pokojninska reforma in reforma trga dela, ki bo omogočila boljše pogoje za delovno aktivnost starejših. Želim pa še opozoriti na nujnost priprave in sprejema akcijskega načrta Strategije dolgožive družbe, ki ponuja kar nekaj rešitev predvsem za mlade in starejše.

Janez Sušnik, predsednik ZDUS

5. redna seja Upravnega odbora ZDUS

V času zaostrenih odnosov smo se že kar nekako navadili, da pomembni dogovori potekajo na daljavo v taki ali drugačni obliki, vsi pa preko spletne povezave. Tako je bilo tudi z redno, že peto sejo Upravnega odbora ZDUS, ki je potekala preko Zoom aplikacije, ki smo jo na ZDUS kar posvojili.

Pred svojimi računalniki so bili vsi člani UO z izjemo Jožefa Žnidariča (PZDU Posavje), Zlatka Martina Marušiča (PZDU Severne Primorske), Franca Vedenika (Šaleška PZDU), Milana Zmrzlaka (PZDU Zasavje) in Mirka Miklavčiča (PZDU Južna Primorska), ki so imeli druge obveznosti in so se opravičili. Predsednik je pozdravil prisotne, ugotovil sklepčnost, ter predstavil predlog dnevnega reda, na katerega ni bilo pripomb.

MZU Ljubljana – ZDUS: Predsednik je prisotne seznanil z informacijo, da je bila zadnja mediacija v septembru in je bilo dogovorjeno, da se do naslednje, ki bo decembra, pripravi pogoje za MZU za včlanitev ali morebitno združitve s PZDU Ljubljana z okolico. Odvetnik Peter Mele je o poteku mediacije povedal, da MZU toži ZDUS z namenom, da bi sodišče anuliralo sklep Upravnega odbora ZDUS glede včlanitve (da MZU ni članica ZDUS). Cilj mediacije je vzajemno doseči poravnavo. Vsak stremi, da bi dosegel, za kar si prizadeva. Generalno je poudaril, da imamo v vsakem primeru v ZDUS težavo - če MZU izgubi, MZU ne bo v članstvu, če pa ZDUS izgubi, bosta naenkrat včlanjeni dve ljubljanski organizaciji. Temu pa bi se radi izognili. Na zadnji mediaciji je ZDUS predstavil zahtevo v smislu prilagoditve

statuta. MZU se je nekoliko »omehčala« in bodo argumente presojali njihovi organi. UO je sprejel sklep, da se opravi posvetovanje o morebitni združitvi obeh pokrajinskih zvez v eno za nadaljevanje mediacijskega postopka.

Janez Čepļjak (predsednik PZDU Ljubljana z okolico) je dejal, da je v ljubljansko pokrajinsko zvezo včlanjenih 11 DU, ostala DU pa čakajo na izid. Če bi prišlo do združitve, bi morali imeti volitve in spremeniti temeljni akt. Omenil je še, da bodo dali pripombe na statut glede upravljanja. Zanimalo ga je tudi, ali bo ZDUS pobudnik za srečanje, na kar je prejel pritrdilen odgovor. Podpredsednica Vera Pečnik je Janeza Čepļjaka

ka vprašala po številu članov in dobila odgovor, da je teh 2.300.

Odvetnik Peter Mele pa je razpravo dopolnil z informacijo, kaj je vsebina sodne poravnave, ki bi jo morali doseči:

1. Da MZU prilagodi svoj statut.
2. Da pride do združitve ali drugačne povezave, ampak to tehnično ni jasno, kako tako povezavo doseči.

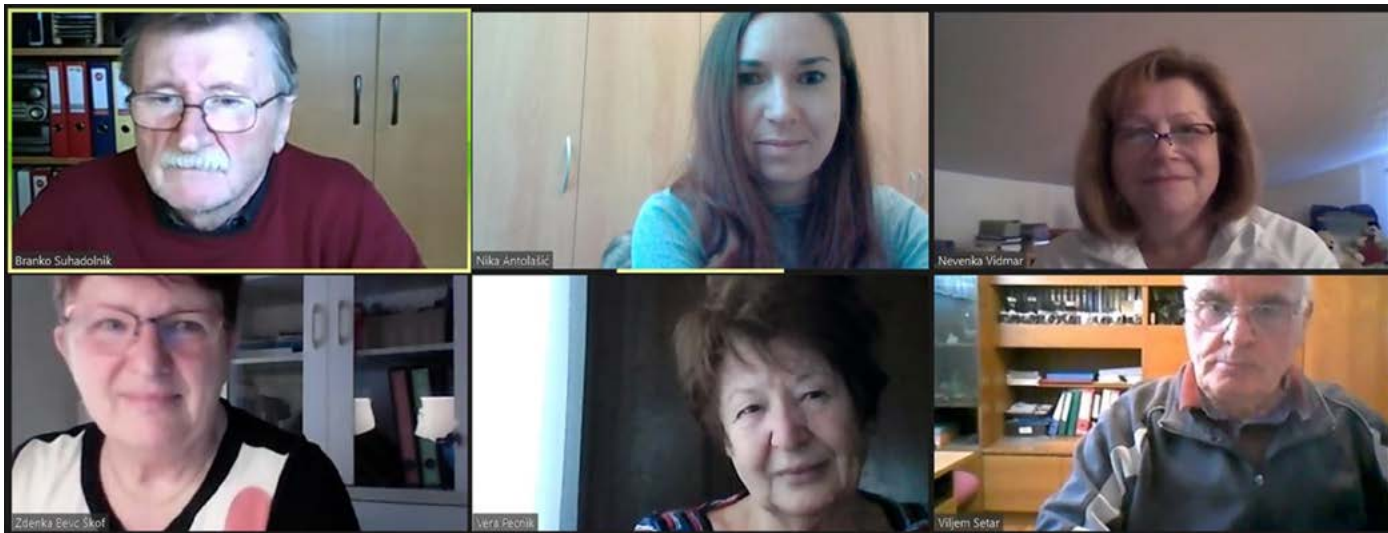
Člani UO so zato sprejeli sklep, da se morata vodstvi ZDUS in PZDU Ljubljana z okolico sestati glede tehničnega postopka ob morebitni združitvi obeh pokrajinskih zvez v eno samo.

Toni Krčan, foto ZDUS

Age Demands Action is a HelpAge global network campaign

Šesta seja Komisije za tehnično kulturo

Komisija za tehnično kulturo ZDUS se je preko aplikacije Zoom sestala na svoji 6. seji, na kateri so sodelovali Zdenka Bevc, Viljem Šetar, Nevenka Vidmar, Marija Turk, Vera Pečnik, Nika Antolašič in Branko Suhadolnik, ki je sejo vodil.

Na začetku seje smo pregledali stanje izdelave računalniškega programa Rokodelci, s katerim bomo popisali rokodelske sekcije v DU in PZDU v 2021. Dogovorili smo se, da bomo program testirali v marcu 2021 in zato izbrali po eno DU v vsaki PZDU, ki ima to sekcijo. Ob tem smo se zadolžili, da ponovno pregledamo sezname vseh rokodelskih sekcij v DU po PZDU, ki jih bomo vnesli v bazo programa.

Zaradi epidemioloških razmer smo odpovedali rokodelsko srečanje v hotelu Delfin v začetku decembra in sklenili, da bomo organizirali naslednje, osme Rokodelske delavnice Delfin 2021 v Izoli, od 13. do 17. decembra 2021.

Dokončno smo oblikovali vsebino in časovnico kvartalnih natečajev za rokodelske izdelke in fotografije, ki bodo na ogled v prostorih ZDUS na Kebetovi 9. V decembru smo že razpisali rokodelski natečaj z naslovom **Da nam bo toplo** in fotografski natečaj na temo **Z ročnimi**

deli si krajšamo čas, ki sta bila objavljena v Novičkah ZDUS. V natečajih so opredeljeni roki za prijavo, ocenjevanje in pripravo razstave ter že najavljene teme za objavo natečajev v naslednjih četrletjih v 2021, imenovali pa smo tudi ocenjevalne komisije. Rokodelski izdelki in fotografije bodo razstavljeni v prostorih ZDUS po 3 mesece iz vsakega razpisa. Vodstvo ZDUS je zagotovilo ustrezno opremo za

to dovoljevale. Naloga vseh izbranih rokodelk in rokodelcev pa je, da fotografirajo postopek izdelave, končnega izdelka in predaje izdelka ter fotografije pošljejo na ZDUS.

Na podlagi prijav in sprejetih kriterijev smo 15. 12. 2020 izbrali 57 rokodelk iz 41 DU iz vseh PZDU, dobavitelj pa jim je dostavil material – sete za delo.

Na zaključku seje je predsednik KTK

Med pomembnejšimi ukrepi države med epidemijo bi izpostavili uresničitev izplačila solidarnostnega dodatka za najbolj ranljive skupine upokojujencev, in sicer v treh razredih, oz. zneskih: (1) pokojnina do 500 evrov dodatek 300 evrov, (2.) pokojnina do 600 evrov dodatek 230 evrov in (3.) pokojnina do 700 evrov dodatek 130 evrov. Zadovoljni smo bili, da je bil naš predlog sprejet in realiziran.

izvedbo razstav.

Komisija za tehnično kulturo je sprejela sklep, da objavi poziv vsem rokodelkam in rokodelcem v ZDUS, da se prijavijo za izdelavo rokodelskega izdelka s humanitarno noto. Izbrali smo set **kuhinjske krpe in brisače**, na katere bodo izbrani rokodelci in rokodelke izvezli motiv po svoji ideji in dodali napis ZDUS. Poziv je bil objavljen 4. 12. 2020 v Novičkah ZDUS in je trajal 10 dni. Izbrani udeleženci iz tega poziva so že prejeli omenjeni set, rok izdelave pa je 16. februar. Po tem terminu bodo skupaj s pristojnim predstavnikom programa Starejši za starejše izbrali prejemnika tega rokodelskega izdelka v svojem DU oz. okolici, ki mu ga bodo tudi izročili, ko bodo epidemiološke razmere

predstavil nekaj informacij na področju rokodelstva:

- poziv rokodelkam in rokodelcem, da objavljajo prispevke o izdelavi različnih rokodelskih izdelkov v Novičkah ZDUS,
- o ponovnem aktiviranju FB strani Delfinke in Delfinci za objavlanje rokodelskih dogodkov,
- v vseh PZDU so imenovane komisije ali koordinatorji, ki se ukvarjajo s tehnično kulturo (v 2021 planiramo skupen sestanek),
- na področju varnosti v prometu smo morali odpovedati tri načrtovane delavnice Varni starejši pešci v cestnem prometu v DU Jezersko, DU Gorišnica in DU Postojna.

Branko Suhadolnik, foto ZDUS

Uspešna mednarodna konferenca nemškega predsedovanja Svetu EU v drugem polletju 2020

"Pravice starejših v času digitalizacije", 28. in 29. septembra 2020

Na mednarodni konferenci, ki so jo organizirali nemško predsedovanje Evropskega Sveta¹, AGE in BAGSO², so visoki uradniki Evropske komisije, več predstavnikov držav članic EU, ter predstavniki organizacij starejših, razpravljali o tem, kako lahko starejši še bolj (iz)koristijo digitalizacijo.

Uvodničarji so ugotavljali, da digitalizacija ponuja velike priložnosti za udeležbo v družbi in samostojno življenje v starosti, tudi in še posebej, če človek živi sam in v težkih razmerah. Če ljudje ne morejo imeti digitalnih stikov, problem osamljenosti postane še večji. Oblikovalci politik so odgovorni za razvoj zakonov in politik, ki bodo digitalna okolja naredila dostopna, prijazna in varna za vse. Tisti, ki ne bodo zmogli osvojiti novih veščin, imajo enake pravice kot ostali. V drugem delu konference, 29. 9. sta imela svoje prispevke tudi **dr. Milan Brglez**, naš poslanec v Evropskem parlamentu in **Andraž Bamfi**, ki je zastopal Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Kot članica ZDUS in AGE Sveta se je konference udeležila podpredsednica Jožica Puhar. Sporočilo s te konference izpostavlja veliko raznolikost med starejšimi osebami, zato je treba digitalizacijo oblikovati tako, da vključuje starejše osebe in upošteva njihove različne potrebe in sposobnosti z dostopom do infrastrukture in družbenih omrežij, razvoj ustreznih programov digitalne in medijske pismenosti, zagotovitev analognih komunikacijskih sredstev tudi v času naraščajoče digitalizacije, dostopnost zdravstvene, dolgoročne in paliativne oskrbe starejšim, ne glede na to, ali želijo izkoristiti digitalne aplikacije ali ne, zagotovitev pravne zaščite pred tveganjem vdorov in goljufij ob prednostih digitalizacije

In svežo zakonodajo na nacionalni in svetovni ravni, da omogoči enako uživanje teh

¹ nemško Zvezno ministrstvo za družinske zadeve, starejše državljanke, ženske in mladino

² Nemško nacionalno združenje organizacij starejših

! SAVE THE DATE

Joint web conference

'Strengthening Older People's Rights in Times of Digitalisation - Lessons learned from COVID-19'

28-29 September 2020

Federal Ministry for Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth

AGE Platform Europe

bagso

pravic vsem starejšim osebami. V teh prizadevanjih nihče ne bi smel biti prezrt! Predstavniki nevladnih organizacij so še ocenili, da sprejeti zaključki priznavajo edinstveno izkušnjo staranja v današnjem, spreminjajočem se svetu. Digitalizacija, podnebne spremembe, zdravstvene krize, vsi ti dejavniki vplivajo na starejše na različne načine, odvisno od kraja bivanja, ekonomskega in zdravstvenega stanja, sposobnosti, spola ipd. Natančneje razumevanje te raznolikosti je nujno, da se razvijejo politični odzivi, ki bodo varovali dobro počutje in dostojanstvo vseh.

Svet Evropske unije je po konferenci (9. oktobra) sprejel sklepe o **Človekovih pravicah, udeležbi in dobrem počutju starejših v dobi digitalizacije** in vsebinsko dodal še **Zelena knjigo o staranju**, ki jo pripravlja Evropska Komisija, in se bo s strategijami držav osredotočala na zaščito človekovih pravic. V po-

litikah staranja bo treba upoštevati stanje zdajšnje generacije in upoštevati vplive na bodoče generacije starejših. Krepiti je treba medgeneracijske vezi, spodbujati enakost vseh starosti in odpravljati stereotipe o starosti in staranju.

BAGSO in AGE, soorganizatorja konference pričakujeta od Evropske Komisije in držav EU, da nadgradijo te sklepe z reševanjem neenakosti v najzgodnejših letih, nadaljujejo raziskovanje vpliva staranja na tiste, ki so izključeni in diskriminirani še iz drugih razlogov in nadaljujejo z razpravami v Odprti delovni skupini za staranje ZN.

V opisanih smereh bo po naših pričakovanjih delovala tudi naša vlada, saj si je resorni minister Janez Cigler Kralj zadal tri prioritete v svojem mandatu: **delujoči trg dela, pregleden socialni sistem in izzive staranja**.

Jožica Puhar, podpredsednica

Načrtovanje programa ZDUS v okviru državnih dogodkov slovenskega predsedovanja

(Pogovor v Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti - MDDSZEM).

Letošnje leto bo Slovenijo pomembno zaznamovalo predsedovanje, ki ga prevzema 1. julija od Portugalske, predsedujoče Svetu Evropske Unije (v nadaljevanju EU) v prvem polletju 2021. Če se bo vse odvijalo po dosedanjih načrtih, se bo v program dogodkov vključila tudi ZDUS.

Na predlog AGE platforme, da v času našega predsedovanja v 2021 organiziramo sestanek AGE Sveta v Sloveniji, smo v letu 2019 začeli z akcijo. Sestanek AGE Sveta se običajno kombinira z nekim pomembnim mednarodnim strokovnim dogodkom, ki domači in mednarodni javnosti posreduje določeno sporočilo povezano z izzivi starejših in staranja.

Po informaciji, da državni program predsedovanja koordinira Ministrstvo za zunanje zadeve, smo se najprej obrnili nanj. Posredovali smo svoj predlog ter podatke potrebne za opis planiranega dogodka. Predlagali smo njegovo vključitev v program države za čas predsedovanja in dosegli načelno soglasje. Vendar, pozneje ni prišlo do nadaljevanja dogovora. Po kadrovskih spremembah na MZZ so nas usmerili na

MDDSZEM ker, kot so utemeljili, tematik s področja starejših nimajo v svojih programih.

V decembru 2020, po vseh ukrepih in omejitvah zaradi epidemije, smo v razgovoru z MDDSZEM poskušali ugotoviti, koliko so informirani na osnovi medresorskega sodelovanja, kakšne so naše možnosti za organizacijo AGE Sveta v Sloveniji in vključitev tega dogodka v državni program. Operativnega programa s področja starejših, kot smo ugotovili, ministrstvo še nima. Mednarodne konference na to temo pa ne bo organiziralo. O starejših in staranju, kot eni treh prioritete svojega mandata, bo minister spregovoril na neformalnem srečanju resornih ministrov. Pričakujejo pa naše predloge za možne vsebine drugih razprav na to temo.

Sestanek AGE Sveta s spremnim dogodkom - konferenco, seminarjem, okroglo mizo, delavnico - je stvar odločitve ZDUS in AGE. Je pa možna vključitev tega v seznam državnih dogodkov predsedovanja, vendar naj bi bilo to strokovno srečanje, ne na visoki ravni, ki pomeni sestanke ministrov ali visokih državnih funkcionarjev. Organizacija in izvedba dogodkov na nižjih ravneh ni v de-

lokrogu sekretariata predsedovanja. Torej bomo morali dogodek organizirati sami, skupaj z MDDSZEM in AGE.

Planirano je treba prijaviti kot nekaj »projekt« na ministrstvo. V dosedanjih pripravah Slovenija vse dogodke načrtuje tako, kot da bo možna fizična prisotnost udeležencev.¹

Finančni stroški za naš dogodek za zdaj niso predvideni v finančnem načrtu ministrstva. Formalno prijavo za celoten dogodek, z vsemi potrebnimi elementi, smo po razgovoru v dogovorjenem roku oddali na ministrstvo. Čakamo odgovor na naslednje srečanje in dogovarjanje o naslednjih korakih. Čakamo tudi na povratno informacijo s strani AGE Generalnega sekretarja, ali je scenarij dogodka sprejemljiv tudi za njih, in če obstaja pripravljenost za sofinanciranje AGE Sveta v okviru možnih limitov z njihove strani, če od države ne pridobimo finančne podpore.

Jožica Puhar, podpredsednica

¹ Pogoji za to bodo verjetno ugodne epidemiološke razmere in delujoča prometna logistika v Sloveniji, predvsem letalske povezave.

Zapis prvega delovnega sestanka nevladne Trojke

Na prvem (Zoom) sestanku predstavnic treh nacionalnih AGE članskih organizacij iz držav Trojke predsedovanja Svetu EU – Nemčija, Portugalska, Slovenija, z Generalnim sekretarjem AGE platform, 9. 12. 2020, so bili prisotni: Maciej Kucharczyk - AGE (v nadaljevanju GS), Heidrun Mollenkopf - BAGSO, Anabela Paixao - APRe, Jožica Puhar - ZDUS. To je bil »brainstorming« o možnem sodelovanju in povezovanju s predsedstvi, po vzorcu sodelovanja med AGE, BAGSO in nemškimi ministrstvom.

Maciej Kucharczyk je uvodoma povedal, da s tem prvim sestankom začnemo redna posvetovanja o poteku priprav na predsedovanji držav, ki bosta to vlogo prevzeli v letu 2021 ter o vključevanju naših organizacij v te okvire. Tako kot države organizirajo skupne osnove, naj bi se tudi naše tri nevladne organizacije povezovale v okviru AGE in s svojimi programi nadgrajevale ali obogatile podlage za zagovarjanje socialnih dimenzij evropskih politik in uresničevanje priporočil mednarodne konference v Berlinu, ki jih je v svojih sklepih (9. 10. 2020) upošteval tudi Svet EU in tako ustvaril splošna vodila za države na področju izzivov staranja in starejših.

Iz osrednjih štirih sklepov Sveta EU (predstavljenih v članku o nemški konferenci) je poudaril nujno delo na Zeleni knjigi o staranju, ki nas čaka prihodnje leto. Tudi ostali trije sklepi bodo v pomoč pri oblikovanju vsebin. Povedal je, da je Portugalska prav ta dan objavila svoj program, dostopen na internetu. Program vključuje prioritete na področju socialne politike, predvsem s temami boja proti revščini, izključenosti in neenakosti, uresničevanja Evropskega stebra socialnih pravic in z organizacijo Socialnega vrha na temo pravičnega okrevanja. Želi, da bi bili vsi čim bolj vključeni v programske okvire držav. Tudi sam se bo povezoval s stalnimi misijami naših dveh držav v Bruslju.

Haidrun Mollenkopf, ki je med drugim tudi podpredsednica AGE platform, je zagotovila nemško podporo in sodelovanje, ob tem pa omenila dobre izkušnje, ki jih imajo z izvedeno konferenco in sodelovanjem organizacij iz članic in z odzivi,

ki jih je izzvala tema o pravicah starejših v procesih digitalizacije. BAGSO ima močno podporo v resornem ministrstvu, kar mu omogoča delovanje in nastopanje v oblikovanju politik v državi. Posredovala je tudi nekaj dodatnih informacij iz njenih vzporednih funkcij, članstva v Socialno ekonomski komisiji ZN za Evropo in v Odprti delovni skupini za staranje ZN, kjer deluje v imenu AGE. Napovedala je Analizo uresničevanja Madridskega akcijskega plana o staranju v letu 2021 in predvideno hibridno zasedanje Odprte delovne skupine ZN za staranje v New Yorku.

Anabela Paixao je nova v svoji zadolžitvi. Isti dan objavljenega programa, ki ga prej ni poznala v celoti še ni uspela prebrati. Je pa poudarila načrtovano organizacijo drugega Socialnega vrha v juniju 2021 na Portugalskem. Zagotovila je svoje konstruktivno sodelovanje in posredovanje informacij, takoj ko jih bo imela več.

Avtorica prispevka sem povedala v kakšni fazi razgovorov smo z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Poudarila sem povečane Covid 19 vplive na delo v jesenskem času. Omenila, da

imamo po ustnih informacijah »rezervirano« mesto v državnem programu za gostitev AGE Sveta s spremnim dogodkom, povedala, da imamo v teh dneh nov sestanek od katerega pričakujemo korak naprej. Omenila sem rok za oddajo do konca januarja 2021. Omenila sem tudi razmišljanja o možnih temah strokovnih obravnav, vendar s pripombo, da še ni nič dogovorjeno ali odločeno. Poudarila sem, da je za zasedanje Sveta AGE v Sloveniji pozitivno stališče, podrobnosti pa so odvisne od možnega načina, glede na epidemiološke razmere ter vrste okoliščin, ki so zdaj še neznane. Generalnega sekretarja je zanimalo, če smo se kaj dogovarjali o finančnem sodelovanju ministrstva, oz. države. Povedala sem, da informacije o tem še nimamo. **Prva je bila skrb, da pridemo v državni program, kar ima tudi simbolni pomen o percepciji starejših ljudi in staranja.** V nadaljevanju je GS izpostavil vrsto neznank za čas, ko naj bi se sestal jesenski Svet AGE. Zaključili smo tako, da si tekoče izmenjujemo vse nove informacije na obravnavane teme in da se sestavimo znova v januarju.

Jožica Puhar, podpredsednica

Radio Ognjišče – Franci Trstenjak

Bil sem dežuren urednik Vala 202, ko smo pred 26 leti objavili vest, da je začel oddajati Radio Ognjišče. Ko sem se pripravljaj na intervju, ki ga boste prebrali, so spomini privreli na plano, kot da bi bilo to včeraj. Spomin na kamenček v mozaiku je generiral drugega in pred seboj sem v trenutku imel celotno podobo tistega popoldneva.

Radio Ognjišče je eden redkih radijskih medijev, ki ima »posluh« za naše, ZDUS-ove informacije, zato se nam je zdelo prav, da tokratni intervju namenimo njim. Če pa zapišem njim, imam v mislih dolgoletnega glavnega urednika, Francija Trstenjaka. Tam je že od samega začetka, zato me je najprej zanimalo, kako se spominja začetka ...?

To je bilo 28. novembra 1994. Ob 17.00 smo uradno začeli s 24-urnim programom. Pred tem pa smo dobrih 14 dni preko naših oddajnikov samo predvajali glasbo z opozorilom, da poslušajo Radio Ognjišče. Prav neverjetno se mi zdi, koliko poslušalcev nas je takrat »ujelo« in potem čakalo uradni začetek. Vesel in hvaležen sem, da smo po dobrem letu priprav (prostor in kader) začeli in da je bil ta začetek uspešen.

Vsako leto je v življenju medija pomembno leto, saj ga praviloma zaznamuje rast. Mnoge hitrejša, spet druge počasnejša. Kam bi vi uvrstili Radio Ognjišče?

Pot Radia Ognjišče je korak za korakom. Lahko bi rekel, da imamo zmerno rast. Vedel sem, da ne bodo dobri skoki ali preskakovanje stopnic. Ko gledam nazaj, vidim, da je bila to prava in modra odločitev. Če bi si želeli preveč, bi lahko to bilo usodno. Tako pa smo v zmernem tempu zoreli in napredovali. Hitenje se še nikoli ni izkazalo kot uspešno.

V začetku smo mnogi pričakovali, da bo Radio Ognjišče medijsko podaljšana roka katoliške srenje. O, kako smo presenečeni prisluhnili besedam tudi onih političnih veljakov z drugega brega. Drnovškove, pa Kučanove, pa ... Ste smernice radijskega pluralizma

začrtali že v programsko shemo, ali so se porodile spontano?

Radio Ognjišče je katoliška radijska postaja. Tega ni mogoče zanikati. Naša prva naloga je oznanjati evangelij, druga naloga pa krepiti slovensko zavest, ker smo slovenska radijska postaja. In h krepitvi zavesti sodi tudi pluralizem oz. jaz bi raje rekel dialog z drugače mislečimi kot smo mi. Ker je od vseh nas odvisno, kakšna bo Slovenija in njena družba. Dialog je tudi evangelijska vrednota, tako da brez njega ne moremo in tudi ne smemo.

Gospod Trstenjak, vi ste duhovnik. Monsignor! Moj gospod, če posloveniva. Kar nekaj prodornih cerkvenih dostojanstvenikov smo imeli pri nas, ki so svoje poslanstvo namenili tudi medijem. Dr. Janez Gril, dr. Drago Klemenčič, vi ... Ste o mediju ali medijih razmišljali kot študent teologije, da bi se »Božji glas« slišal še drugače?

Že kot gimnazijec in potem študent sem bil kar dober radijski poslušalec. Da bi delal v medijih, se mi ni niti sanjalo. Potem pa sem na začetku kaplanske službe v Celju začel z dobrodelno prireditvijo Klic dobrote,

ki mi je odprla pot do mnogih medijskih osebnosti. V mislih imam predvsem radijske in televizijske napovedovalce, ki so mi pripovedovali o svojem delu. In ta pripoved je bila zame kot vir informacij, znanja. Sočasno s Klicem dobrote sem v Celju začel tudi s tedensko versko oddajo, na radiu Štajerski val pa sem začel z oddajo Klic dobrote. Vsa ta moja dejavnost je prišla na ušesa mons. Francu Boletu, direktorju Ognjišča, ki me je povabil v njihovo sredino za vzpostavitev radia. Zeleno luč sem dobil od svojega mariborskega škofa Franca Krambergerja in tako sem s 1. 8. 1993 prišel pod streho Ognjišča.

Sprva ste študirali ekonomijo in med služenjem vojaškega roka sklenili, da presedlate na teologijo. V šali bi dejal, da ste neke vrste »ekolog«, ampak pravijo, da vrag hitro vzame šalo. Ekologi skrbijo za čisto in neomadeževano naravo, duhovniki pa, tako kot psihologi ali psihiatri, za čisto in neomadeževano dušo posameznika. Vam uspeva?

Po gimnaziji sem se vpisal na ekonomijo, mariborski VEKŠ, vendar sem najprej šel v nesrečno armijo, kjer se je res v drugi

polovici služenja izoblikovala odločitev, da presedlam na Teološko fakulteto in Bogoslovje. Koliko mi uspeva za čistost duš, ne upam reči. To sodi Bog. In Bogu hvala, da je temu tako. Se pa trudim vsakemu in vsem skupaj (to je radijski program odlično sredstvo) približati temeljno resnico: če je Bog na prvem mestu, je vse drugo na pravem mestu. In našemu Bogu, ki nas neskončno ljubi, smo dolžni vračati to ljubezen, ki pa se razodeva tudi s tem, da ljubiš sočloveka.

Slovenski narod je razklan. Pravzaprav je razklan že ves čas. Ko pa gre za obstoj, pa stopimo skupaj. Vsi. Brez izjeme! Tako je bilo po katastrofalnem potresu 1895, ko so klerikalci in liberalci stopili skupaj in sklenili, da mora prenovljena Ljubljana postati ogledalo secesijske Evrope, in tako je bilo v zadnjem desetletju prejšnjega stoletja, ko se je rodila samostojna Slovenija ... Potem smo pa spet na nasprotnih bregovih.

Ob tej razklanosti sem resnično žalosten in zaskrbljen. Pred 30-timi leti smo s plebiscitom dokazali, da znamo stopiti skupaj. Prepričan sem, da bi morala politika veliko bolj skrbeti za to, da bo narod enoten in seveda ta enotnost je v različnosti. Domočina bi nam morala biti svetinja in potem bi za njeno dobro vsi znali postoriti potreb-

no, predvsem pa moramo biti bolj ponižni in brez napuha, sebičnosti in egoizma. In občutek imam oz. sem prepričan, da v našem prostoru v glavnem le škofje in duhovniki spodbujamo k enotnosti in spravi naroda.

Od kod po vašem mnenju izvira ta nenehno ponavljajoči se antagonizem med našimi in vašimi?

To nesrečno razlikovanje je rezultat mnogih nepotrebnih besed in dejanj naših politikov. Le ti so namreč odkrili, da jim spodbujanje delitev prinaša politične točke. To je

zelo zgrešeno, da imajo v mislih zgolj sebe in svojo stranko, malo mar pa jim je za državo in državljane. Zato se bojim vseh, ki v naš prostor vnašajo sovraštvo, ker sovraštvo še nikoli ni prineslo nič dobrega. In prav zanimivo, da tisti, ki najbolj kričijo, da je nekdo sovražen, so v resnici sami sovražno nastrojeni.

Povejte prosim, kako je direktorovati tako stresni organizaciji, kot je radio ali televizija, gledano seveda z vaše perspektive, ko včasih človeku iz ust zleti tudi kaka neprimerna beseda in se odzove v nasprotju z zapovedmi cerkve?

Česar polno je srce, to usta govore. Tako pravi znana misel. Zaradi neprimernih besed mojih sodelavcev me še ni bolela glava, ker jih nisem slišal v programu. Pa tudi gostje se še niso do zdaj spozabili. Gostje vedo, kje nastopajo. V drugih medijih pa je večkrat to prava žalost. Če te ne usmerjajo božje zapovedi, pa te mora slovenski jezik, ki ne pozna nobenih kletvic.

Si drznete pogledati v kristalno kroglo in napovedati prihodnost Radia Ognjiče čez, reciva 10 let, da ostaneva na bolj realnih tleh?

Nikoli nisem govoril, kaj bo z nami čez toliko in toliko let. Vedno se mi zdi pomemben sedanji trenutek in če je ta dober, uspešen ... potem bo dobra tudi prihodnost. Seme, ki se danes poseje, bo prineslo sadove čez čas. Upanje pa seveda ostaja, da bodo sadovi najboljše.

Črt Kanoni,
foto Tatjana Splíchal in Rok Mihevc

Praznični hvala, ali - v slogi je moč!

Sredi novembra mi je zazvonil mobilni telefon. Neznana številka, ampak kot odgovorni urednik se pač moram odzvati na številne klice. Tokrat me je klicala Tadeja Vaupotič iz marketinga Media24, ki izdaja številne revije od Reporterja do Novic Svet24, ki je morda v svojem formatu še najbolj prepoznan dnevnik.

Želela je, da na ZDUS v okviru programa Starejši za starejše najdemo tistega ali tisto prostovoljko, ki se je s svojim delom in prostovoljstvom še najbolj izpostavil(a.) Huda dilema! Namreč, vse prostovoljke in prostovoljci so predani svojemu poslanstvu in neradi koga postavljajo na prvo mesto. Akcija iskanja posameznice ali posameznika je stekla nemudoma. Rožca, strokovna vodja programa, je poklicala Vijolo, obe sta se posvetovali s podpredsednico Vero, ta pa je v akcijo vključila še

druge pokrajinske koordinatorje programa Starejši za starejše. Zvečer smo že imeli ime in priimek tiste, ki si ta naziv najbolj zasluži. Tjaša Šimnovec, prostovoljka od samega začetka programa in članica DU Bežigrad-Ljubljana 1.

Tjaša je razpeta med prostovoljstvom in skrbi za lastno zdravje. Trikrat tedensko obiskuje dializni oddelek, patronažna služba je v njenem domu reden gost, trenutno je nepokretna, ker so ji morali na levi nogi amputirati štiri prste, a to ji ne vzame volje, samoodrekanja in srčne energije v skrbi za tiste, ki potrebujejo pomoč v okviru našega programa. V sredo, 18. novembra zjutraj sem s predstavniki Media24 obiskal Tjašo na njenem domu na Bratovski ploščadi 6 v Ljubljani.

Tjaša Šimnovec je prostovoljka in koordinatorica programa Starejši za Starejše. Soustvarja ga že od samega začetka – kar 17 let. Od tega je že 16 let pokrajinska koordinatorica za obiske prostovoljcev

praznični hvala

Zaupajte nam svojo zgodbo hvaležnosti
in se pridružite najbolj hvaležni
NAGRADNI akciji letos!

ODDAJ SVOJO ZGODBO

Zlata pokroviteljka:

Pošta Slovenije

radi imamo domače

Sponsorja:

PETROL
Energija za življenje

FALA

pri naših starejših uporabnikih programa, ki jih je dolga leta tudi sama obiskovala. Več kot uspešno vodi izvajanje programa v kar 17 DU s 180 prostovoljci, ki so samo v letošnjem letu organizirali več kot 1.400 pomoči in storitev. Seveda je bila Tjaša presenečena obiska in darov, ki so jih prinesli podporniki akcije **Media24**.

Pošta Slovenije – zanesljivo z vami, **Mercator** – radi imamo domače, izdelki narejeni s srcem in Petrolovi darilni boni **Donum** – darila za vsakogar ter **Fala** – stoletna tradicija in odličnost v vseh vaših receptih.

V izjavi za njihov časopis sem se Tjaši zahvalil za njeno dosedanje delo v pro-

gramu Starejši za starejše ter ji zaželel veliko zdravja in optimizma v teh negotovih korona časih v imenu predsednika ZDUS Janeza Sušnika, obeh podpredsednic Jožice Puhar in Vere Pečnik, strokovne vodje programa Rožce Šonc in uredniškega odbora revije ZDUSPlus.

Besedilo in foto, Črt Kanoni

Objavljamo še nekaj odzivov naših članov na objavo ZDUS na Facebooku in spletu Media24:

Spoštovana gospa Tjaša Šimnovec! Osebno Vas res še ne poznam, po prebranem zapisu pa nedvomno spoznavam Vaše široko požrtvovalno srce, ki potrpežljivo blaži težave in polepša vsakdan mnogim nemočnim. Da bi ta Vaša dobrota bila kot virus, ki bi se razširil v vse nas, v kakršnikoli obliki, saj naš pesnik Pavček pravi: »Sreča je srečati prave ljudi, ki v Tebi pustijo dobre sledi ...« Iskreno Vam čestitam in želim še naprej take življenjske moči in volje.

Lepo pozdravljeni, Vida Bogataj

Mojemu prvemu javljanju po ogledu prispevka o priznanju 'hvala prostovoljki', danes dodajam še iskrene čestitke. Pa ne le gospe Tjaši Šimnovec, ampak tudi vsem, ki ste bili kakorkoli vključeni v to zanimivo in pomembno

akcijo. Gospe Tjaši pa poleg čestitke še moje veliko občudovanje. Mnogokrat mi zmanjka volje in se sprašujem, ali še zmorem, ali še želim? Gospa Tjaša pa vztraja, deluje, je uspešna, zato res globok priklon in dobre želje za bodoče delo. S spoštovanjem, Jožica Puhar- podpredsednica ZDUS

Tudi sama se pridružujem srčnim željam po čimprejšnjem okrevanju naše drage Tjaše. Vse naše prostovoljke so ambasadorke programa SzS in s svojo predanostjo po pomoči drugim postavljajo ZDUS na mesto, ki si ga zasluži. Iskrene čestitke, draga Tjaša, Vera Pečnik, podpredsednica ZDUS

Iskrene čestitke in hvala Tjaši za vse dosedanje delo. Hvala Črtu, pred-

vsem pa predlagateljem Rožci in vsem ostalim, ki smo uskladili predlog. Čim več se moramo pojavljati v medijih! To je zahvala za delo naših prostovoljk in predvsem promocija našega programa. Hvala in lep pozdrav. Bodite zdravi, Vijola Bertalanič

Prosim, da tudi v imenu Društva upokojenih pedagoških delavcev Slovenije gospe Tjaši Šimnovec prenesete naše iskrene čestitke za nagrado in pohvalo. Zavedamo se, da je zaradi takšnih ljudi, kot je ona, svet lepši, prijaznejši, ljudje pa srečnejši. Vam pa se zahvaljujem, da ste bili pobudnik tega lepega dogodka ter nas obvestili o njem in nam poslali povezavo do video vsebine.

Predsednica DUPDS, Urška Lah.

Zakaj prostovoljstvo

Za prostovoljstvo sem se pred 10-timi leti odločila, ker sem že vrsto let skrbela za svoje starejše družinske člane in ker v moji vasi poznam veliko ljudi, ki jim druženje in razne pomoči veliko pomenijo. Nekateri so osamljeni, drugi se počutijo izključeni iz družbe, nekateri nimajo materialnih možnosti za pomoč v tiskah. Nekateri živijo v samostojnem gospodinjstvu, drugi v skupnosti z otroki, vsi pa si želijo obiskov drugih ljudi, kot smo prostovoljci, s poslušom srca, saj jim to daje občutek vključenosti v širšo družbo.

S tem se razvijajo tudi prijateljske vezi, vzpodbuja se duševno in telesno zdravje in razvijajo se dobre misli in dejanja. Starejši prostovoljci imamo določeno prednost pri starejših uporabnikih, saj marsikaj vemo iz lastnih izkušenj, lažje navežemo pogovor, hitreje razvijemo medsebojno zaupanje,

kar je izredno velikega pomena za reševanje določenih težav.

Kot prostovoljka že vrsto let obiskujem približno 25 sovaščanov. Te obiske opravi glede na potrebe in želje uporabnikov. Obiske najavam, uskladimo uro obiska, tako da se lahko popolnoma posvetim človeku in da je tudi on pripravljen na odprt in iskren pogovor.

Ljudje, ki jih obiskujem, so obiska v veliki večini zelo veseli. V sproščenem pogovoru izrazijo veliko svojih stisk in težav, pa tudi veselih dogodkov in stvari, ki jih plemenitijo. Velikokrat opazim, da lažje kramljajo sami z menoj, kot v družbi svojcev, saj mi lahko zaupajo tudi nekatere stiske, o katerih se ne morejo, ali ne želijo pogovarjati s in pred svojci. Za nekatere med njimi je potrebno urediti tudi pomoč zunanjih inštitucij in tudi pri tem jim prostovoljci pomagamo. Ta pomoč je lahko glede pravnih zadev, zdravstvenih

težav, pomoč pri vsakdanjih opravilih itd. Še najbolj se je kazala želja po druženju v času epidemije koronavirusa. Takrat sem vzpostavljala kontakte preko telefona. Pogovori so bili precej dolgi in hvaležnost, da sem jih poklicala, velika. Izražali so željo, da se čim prej srečamo, saj se je v času osamitve nabralo veliko tega, o čemer bi se želeli pogovoriti v živo, na štiri oči. Prvi obiski po preklicu epidemije so bili čustveno nabiti, pa vendar sproščeni. Vsem je bila skupna želja, da se tak čas in z njim povezane tesnobe, več ne bi ponovile. Po tolikem času opravljanja prostovoljstva so se spletle med nami vezi zaupanja in prijateljstva.

Mnenja sem, da starejši lahko veliko naredimo za izboljšanje kakovosti življenja vrstnikov, kar pa plemeniti tudi nas same, nam daje občutek koristnosti in lastne izpolnitve.

Marija Božnik, prostovoljka iz Malečnika

Praznični december v Hrastniku

V odhajajočem letu smo doživeli veliko, še leto nazaj, nepredstavljenih dogodkov, ki so nam povsem spremenili ritem življenja. Prostovoljci programa SzS se trudimo iskati poti in načine spletnja vezi z našimi oskrbovanci tudi v teh težkih časih in prepričani smo, da nam to uspeva.

Pri idejah in načinih varnih osebnih stikov znamo biti zelo iznajdljivi. Toda na naše

starejše oskrbovance vsa ta negotovost, prepovedi, strah in nemoč traja občutno predolgo in jim jemlje moči. Tako smo vse svoje moči usmerili v razne oblike druženja, pogovore in seveda tudi oskrbo s hrano in zdravili in jih vzpodbujali, da dobro zaščiteni vsak dan opravijo kak kratek sprehod v bližini doma, naj rešujejo križanke, berejo knjige, se zamotijo z ročnimi deli, nudimo pa še veliko drobnih uslug in pomoči, ki

jim olajšajo in polepšajo vsakdan. Pozabili nismo niti na novoletna voščila in darila za naše starejše, predvsem tiste, ki živijo sami. V decembru smo se prostovoljci programa SzS v sodelovanju s CSD Hrastnik pridružili dobrodelni akciji Božiček za en dan in z res krasnimi darili razveselili starejše, prav tako smo razdelili veliko humanitarnih paketov Karitasa. Z donacijo izdelkov Steklarne Hrastnik, podjetja Pavčnik d.o.o. Dol pri Hrastniku in Mercatorja, ter ročnimi izdelki prostovoljcev in udeležencev programa, pa smo pripravili lična darila in z njimi obdarili naše starejše. Tako smo bili srečni in zadovoljni oboji – starejši in prostovoljci. Malo smo lahko poklepetali, si zaželeli lepe praznike, izmenjali nasmeh in se počutili lepo.

Za vse nas si srčno želim, da se bomo v letu 2021 lahko družili brez strahu okužbe, se srečevali in brezskrbno poklepetali, živeli svoja življenja po svojem običajnem ritmu in se drug drugemu nasmehnil s tisto posebno iskrico v očeh, ki pogreje srce in ožari obraz.

Besedilo in foto, Jerica Laznik

Pismo prostovoljke starejšim občanom

Ko so me pred slabimi petimi leti v Društvu upokojencev Dravograd povabili k sodelovanju v program Starejši za starejše, nisem vedela za kaj pravzaprav gre, ko pa so program predstavili, sem se zamislila ...

Postati prostovoljka, kaj to pomeni? Kaj bom delala? Koliko časa mi bo to vzelo in ali sem sploh za to delo primerna? V mislih sem preletela prostovoljke krajevnih društev, s katerimi se srečujem v vsakdanjem življenju, in prišla do zaključka: prostovoljka je topla in prijazna oseba, ki ti zna prisluhni, ki ti poda roko, da se je lahko oprimeš, ponudi ti ramo, da se lahko nanjo nasloniš. V ušesa ti položi besedo, ki te potolaži in ti vljuje upanje. Pripravljena je zate kaj postoriti, pri tem pa ne pričakuje kakšnih materialnih koristi ...

Sprejela sem izziv in postala prostovoljka, vam, starejšim sokrajanom, ki živite v moji soseski. Z vami se pogosto srečujem na cesti, na vrtu, med sprehodom in še kje ter skoraj vedno malo poklepetamo in tako lahko sproti zaznam vaše morebitne

potrebe po pomoči. Če koga dalj časa ne srečam, ga pokličem po telefonu ali obiščem, čeprav v tuja stanovanja nerada vstopam, sploh sedaj v korona času. Poleti mi je ljubše srečanje na našem vrtu ob kavici ali kakšnem drugem priboljšku.

Vesela sem, če me sami pokličete in izrazite svoje potrebe in želje. Ni mi težko skočiti za vas v trgovino, v lekarno, na banko ali na tržnico. In ni mi težko za vas kaj postoriti, česar sami ne zmorete. Pokličite tudi, če vam je dolgčas in želite poklepetati, ali se v družbi sprehoditi. Vedite, da sem na mestu prostovoljke zaradi vas in za vas.

Tudi v času moje odsotnosti niste sami. Tudi takrat pokličite, kajti česar sama ne utegnem ali zmorem, vedite, da imam ob sebi čudovito vodjo programa, ki mi je vsak trenutek v pomoč in imam tudi prijazne soprostovoljce, ki rade volje vskočijo. Na razpolago so vam tudi požrtvovalni šoferji društvenega vozila, ki vas na vašo željo popeljejo po nujnih opravkih.

Ponosna sem, da sem prostovoljka in rada vam pomagam. Vaše zadovoljstvo je plačilo za moj trud, vaš nasmeh in optimizem mi daje voljo in energijo za naprej. Ali mi uspeva? Ne vem! O tem bi morali pisati vi, dragi sokrajanji ...

Jožica Ivačić, foto Nada Kadiš

Skupaj z Lionsi za starejše

Program Starejši za starejše pri Društvu upokojencev Slovenske Konjice uspešno sodeluje z Lions klubom Konjice Vita, ki je v ospredje svoje dobrodelnosti postavil ravno starejšo generacijo.

V zadnjem letu so že pomagali pri nakupu štedilnika, peči in pralnega stroja ljudem, za katere so prostovoljci programa Starejši za starejše ugotovili, da to nujno potrebujejo.

Tudi zadnja akcija Lions kluba Konjice Vita je bila namenjena zbiranju dobrodelnih prispevkov za starejše občane iz lokalnega okolja, ki živijo na pragu revščine, za sofinanciranje njihovih osnovnih življenjskih potreb. »Nihče si ne zasluži živeti pod pragom revščine, še najmanj pa ljudje, ki so zaslužni, da smo danes tukaj. Zato smo se, kljub temu, da je v

teh časih težko, odločile izpeljati dobrodelno Miklavževo stojnico in pomagati,« je dejala predsednica ženskega lions kluba **Nina Malec Poklič**. Miklavževo stojnico so postavile na tržnici v Slovenskih Konjicah in na njej ponudile domače dobrote (piškote, marmelade, sokove), ki so jih same pripravile, ter sveži kostanj, ki so ga nabrale v okoliških gozdovih in ga skrbno hranile na hladnem vse do Miklavža. Manjši, a zelo privlačen del ponudbe na njihovi stojnici, so prispevale tudi prostovoljke programa Starejši za starejše, saj je cilj pri obeh prostovoljskih organizacijah isti: pomagati. K temu cilju so prispevali tudi številni Konjičani, ki so se ustavili ob stojnici in po svojih možnostih prispevali za dober namen.

*Besedilo in foto,
Milena Brečko Poklič*

Najini bonboni

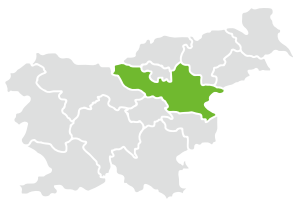
Mrzel dan je bil. Primeren za moj prvi obisk pri gospe Mojci. Že prej sem dobila informacije, da se z njo težko sporazumevaš. Omenjeno je bilo, da gospa ni vesela obiskov in da obiskovalca ne sprejme. Malo se mi je pospešil utrip, ko sem potrkala na njena vrata in čakala. Odziva ni bilo nobenega. Počasi sem odpirala vrata in glasno pozdravljala. Stala je pri starem kavču. Od vrat sem ji pomahala in se ji nasmejala. Pokimala je v pozdrav. Vstopila sem in ji pokazala, da ima toplo ter da mene zebe. Povabila me je k peči na drva in še eno naložila. Grela sem si roke. Z mimiko mi je začela razlagati, da je zunaj mrzlo, da sama ne gre ven in da ima poln zaboj drv. Med najinim »pomenkom« je vzela iz kredence stekleni lonček s pokrovom. V njem so bili bonboni. Težko je odprla pokrov, ker so njeni prsti ukrivljeni, trdi. Ponudila mi je bonbon. Vzela sem ga in pojedla. Videlo se je, da je zadovoljna. Ob naslednjem obisku in med najinim »sporazumevanjem« je spet vzela stekleni kozarec in pokazala, da je prazen. Rada bi mi ponudila bonbon, pa ga ni imela. Na poti od nje sem razmišljala o tem. Kupiti vrečico bonbonov in se odpeljati nazaj k njej, pa res ni težko. Samo nekaj časa potrebujem. Vrnila sem se z bonboni.

Ko me je zagledala, je razširila roke in me objela. Njen obraz je bil ožarjen s smehom. Seveda sva vrečico odprli, bonbone pa stresli v kozarec. Tudi poskusili sva jih. Od takrat naprej se vedno objameva in si z mimiko poveva kar in kako pač zmoreva in znava. Vem, da se vse to sliši nezanimivo in nič posebnega za večino ljudi. Za gospo Mojco pa je to drugače. Njen skrbnik mi je povedal, da je oglušela v

zgodnjih otroških letih. Revna viničarska družina z več otroki se je morala izseliti. Bila je zima. Oblačil ni bilo. Borno imetje in otroke so naložili na voz in se z vprežno živino podali v oddaljen kraj v drugo domovanje. Zaradi mraza in bogve česa še, je deklica onemela. Za zdravniške ni bilo denarja, tudi za učenje govora gluhtonemih ne. Ko je bila sposobna za delo, je bilo to edino, kar se je lahko naučila. Delala je za streho nad glavo in hrano. Sedaj so njene moči opešale. Dela ne zemlji ne zmore več. Ni se družila z ljudmi, nima svojcev. Ljudem ne zaupa. Nima svojih prihodkov. Nič svojega. Njeno imetje je mala sobica, v kateri živi. Stara je 86 let. Njen skrbnik ji je ponudil lepo, toplo, opremljeno sobo, ki je od njene oddaljena samo petdeset metrov. Poseben vhod ima. Odklonila jo je. Soba jo še vedno čaka. Zamenjal ji je staro, dotrajano ležišče. Vztrajala je, da so ji v borno sobico postavili nazaj njeno prejšnjo posteljo. Z njenim skrbnikom sva se strinjala, da je za gospo Mojco najboljša, da dalje živi življenje, ki ga pozna in da ostane v okolju, v katerem se počuti varna in ga je sposobna sprejemati. Najini bonboni in objemi pa so postali stalnica.

Katarina Zupančič

CELJSKA

Čestitke otrok za starejše

Adventni čas je čas pričakovanja. Žal je minuli advent močno spremenil naš odnos do takih praznikov, kot je slovo od starega leta. Še posebej so zaradi številnih ukrepov prizadeti starejši, ki bivajo v domovih starejših občanov. Ampak nanje niso pozabili najmlajši 1. Osnovne šole Rogaška Slatina.

»V težkih časih sem veliko razmišljala o stiski ljudi, posebno starejših, osamljenih in o stanovalcih v domovih. Vsa ta zapiranja, izolacije, bolezni, strah?! Razmišljala sem, kako bi jim vsaj malo popestrila njihov vsak dan,« pove Hermina Bobek, pobudnica akcije, ki jo je zasledila v medijih. Akcija se imenuje Malo pozornosti za veliko veselje, ki jo vodi Ana Petrič (razveselite starostnike z voščilnico). Hermina je prišla na misel, da bi njihovi otroci napisali nekaj pisem, da bi jih poslali stanovalcem Pegazovega doma.

Idejo je predstavila preko videokonference sodelavcem in vodstvu Osnovne šole in vsi so jo z navdušenjem sprejeli. Sodelovali so otroci od 1. do 5. razreda, pa tudi iz višjih razredov. Pisma so pošiljali Hermini po e-pošti, ona pa jih je natisnila. Veliko učencev je pisalo pisma z roko, mlajši, ki še ne znajo pisati, pa so narekovali svojim staršem, da so zapisali, kar so jim povedali. Otroci so v pismih opisovali sebe, kaj radi počnejo, koliko so stari in vsem želeli zdravja in dobrega počutja. Nekateri so poslali slike svojih ljubljencev, svoje fotografije, ali pa so kaj lepega narisali. Vsa pisma so tudi okrasili. Večini staršev je bilo všeč, kar počnejo otroci in da upajo, da bodo s tem presenečenjem zanetili iskrice v njihovih očeh in vsaj malo zapolnili njihovo praznino. Okrog 180 pisem je Hermina v skladu z vsemi varnostnimi ukrepi predala Kristini Kampuš, direktorici Pegazovega doma. Ker jih je, presemetljivo, prejela precej več kot jih je pričakovala, jih bodo dobili kot

v zahvalo za požrtvovalni trud tudi zaposleni v domu. Preden jih bodo razdelili, jih bodo dali v predpisano karanteno. Na pobudo ravnateljice Anite Skale bodo pisma dostavili tudi v Dom upokojencev Podčetrtek. Hermina pa že ima novo idejo, in sicer, da bi pisma napisali za Covid oddelke Splošne bolnice Celje. Seveda le za posamezne oddelke. Za trud zaposlenim in za upanje na hitro ozdravitev obolelih. Verjetno pa bo potrebno še temeljito premisliti o sami izvedbi, da bo ustrezalo vsem varnostnim ukrepom.

Kako malo je potrebno, da iz malega zrna skali in zraste veliko žito, kot so zrastle ta pisma, polna želja, upanja in voščil, za naše starše, stare starše, domače, sosede in prijatelje. Hvala vsem, ki so sodelovali in pomagali pobudnici akcije Hermini Bobek in njenim sodelavcem.

Milena Blažević, foto: 1.OŠ. R.Slatina

DOLENJSKA IN BELA KRAJINA

Izdelovali so betonske vaze

V začetku septembra smo v našem društvu, Društvu upokojencev Loški Potok, organizirali delavnico izdelave vaze iz cementa in stare brisače, krpe. Zaradi velikega zanimanja in, ker smo se držali navodil glede zbiranja ljudi, smo v društvu delavnico izpeljali kar trikrat oziroma smo jo dvakrat ponovili.

Vodja delavnice je bila Milena Turk, ki je že doma vse skrbno pripravila – zmešala maso, pripravila veliko pripomočkov oziroma materiala za izdelavo posode ali vaze iz betona. Delavnico je obiskalo res veliko članic, nekatere so si vazo oziroma okrasno posodo naredile, nekatere so opazovale le postopek izdelave. Delavnica je potekala na prostem, na dvorišču naših prostorov, saj je delo precej umazano. Vse izdelke smo pustile na zraku, da se dobro

Hermina Bobek in Anita Skale, ponosni nad odzivom otrok

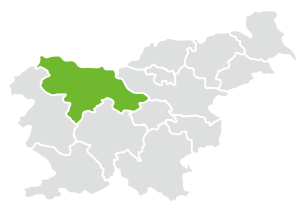
Ustvarjalno je delo z dekorativnim betoniranjem

posušijo. Končane in posušene izdelke bomo pokazale na kakšni društveni razstavi oziroma takrat, ko bodo razmere to dopuščale. Naj povem, da je bilo to naše prvo druženje po 13. marcu, torej se nismo družile skoraj pol leta. Res se je bilo lepo ponovno srečati, malo poklepetati, predvsem pa družiti. Poleg omenjenih delavnic smo v tem »čudnem času« v našem društvu organizirali samo še enkrat tedensko pohod po poteh Loškega Potoka. Prehodi-li smo veliko kilometrov in raziskali vse hribčke in dolince v naši občini, nekaj pa tudi v sosednji. Upam, da bodo razmere kmalu dopuščale, da ponovno obudimo življenje v društvu in pričnemo z različnimi aktivnostmi. V teh osmih mesecih smo »izpustili« kar nekaj druženj, prireditvev, razstav, delavnic ...

Tajnica DU Loški Potok, Tanja Lavrič

Prelesten pogled na mesto pod Mežaklo, Jesenice

GORENJSKA

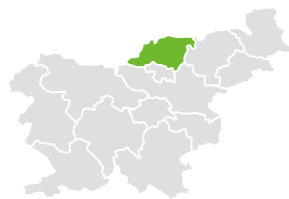
Potep po Mežakli

Lani oktobra so s promocijskim pohodom odpri prvo tematsko pohodno pot, **Potep po Mežakli, obsežnem gozdnatem hribu, ki se razteza med Savo in Radovno. Začetek poti je pri avtobusni postaji Kočna, kjer stoji informacijska tabla, zaključni pa se v Podmežakli na Jesenicah. Pot je možno prehoditi tudi v nasprotni smeri, vse znamenite točke na poti pa so opremljene z informacijskimi tablam. Na njih je tudi QR koda, preko katere se pametni telefon poveže na spletno stran z dodatnimi informacijami. Natisnjeno zgibanko Potep po Mežakli si pohodniki lahko prisrkbijo na TIC Jesenice.**

Na promocijskem pohodu, ki je bil dvakrat prestavljen zaradi slabega vremena, se nas je na Kočni zbralo 27 pohodnikov, kar je veliko glede na ukrepe za preprečevanja širjenja korona virusa. Vreme je bilo odlično za hojo, nekoliko hladno, a sončno. Markacisti PD Jesenice so pred pohodom uredili pot, postavili smerne table in jo opremili z markacijami, tako da ni več nevarnosti, da bi se na poti pohodnik izgubil. Pot je uhojena in prijetna, strma je le v začetnem delu nad Kočno. Na odprtih delih nudi čudovite razgled na Karavanke, Blejsko jezero z okolico, z roba Mežakle pa na Jesenice kot z visokega balkona. Pri vsaki od osmih znamenitosti smo se ustavili in Ambrož Černe iz Ragorja je opisal pomen posamezne točke na poti. Večina udeležencev pohoda Mežakle ni poznala, zato so bili še toliko bolj vznemirjeni nad lepoto gozdov in nad pestrostjo kraških pojavov. Z Jesenic se Mežakla kaže kot hladna in nepristopna gora, ki Jeseničanom krati sončne dni. Na svojem grebenu pa je drugačna. Topla in prijazna če je obsijana s soncem. Po ogledu Poljanske babe, planine Obrance in Snežne jame, smo na Planskem vrhu sedli na hlode in čeri, se spočili in pomalicali. **Tu se je zaključil že tretji tradicionalni Pohod po poti meteorita 2020, ki je bil že aprila lani prestavljen zaradi epidemije.** Stane Arh, iz društva Meteorita in predstavnik DU Jesenice, je predstavil dogodke v času padca meteorita in poudaril njegovo svetovno vlogo. Bil je šele enajsti meteorit, ki so mu določili starost in tirnico kroženja. **Doslej so v svetu našli okoli 63 000 meteoritov, v Sloveniji pa le pet. Zadnji, poimenovan Novo Mesto, je padel 28. februarja 2020.**

Pot po grebenu Mežakle nudi čudovit razgled na Jesenice, a najlepši je z razgledne ploščadi na Špici (Škrbini). Obisk Špice je od lani precej zarasel, ko je bila postavljena ploščad za pohodnike. Pred vstopno potjo v Partizansko bolnišnico sta nas pričakala Ivica In Sandi Jernejc z gorenjsko dobrodošlico. Sandi, glavni pobudnik za obnovo, je opisal obnovitvena dela in njen pomen v drugi svetovni vojni. Po kratkem postanku na Zakopih smo se odpravili v dolino. Pot je bila slaba in težka za hojo. S sekanjem smrek in odvozom lesa so močno spremenili pokrajino. Teren je razbrazdan s kolovozi, ki jih mestoma že pogloblja erozija, zato bi jo bilo potrebno utrditi in sanirati. Za celotno pot smo porabili nekaj več kot šest ur, ker nismo hiteli in smo imeli veliko postankov. Pohodniki smo se med seboj tesno povezali in postali pravi prijatelji! **Ob slovesu smo bili enotnega mnenja: bil je lep in odlično pripravljen pohod.** Pot, Potep po Mežakli, je rezultat uspešnega medsebojnega sodelovanja različnih organizacij: Občine Jesenice in Občine Gorje, Razvojne agencije Zgornje Gorenjske, Planinskega društva Jesenice, ZZB NOV Jesenice, društva Meteorita in DU Jesenice.

Stane Arh, foto arhiv Ragor

KOROŠKA

70 let DU Ravne na Koroškem

Sedemdeset let DU Ravne na Koroškem je minilo 17. decembra. To so bila leta po vojni, pomanjkanje in obnavljanje vsega porušenega, kar je še ostalo. Sedem desetletij mineva, ko so se zbrali upokojeni fužinarji in sklenili, kako pomagati delavcem in vsem, ki grejo v zaslužni pokoj. Ta lep jubilej bi Društvo upokojencev Ravne na Koroškem praznovalo letos, pa je vmes posegla ta nesrečna epidemija.

V Mežiški dolini je bilo največ zaposlenih v železarni. Zato je bilo največ upokojencev železarjev. Sindikat pa je takrat skrbel za potrebe zaposlenih, tudi za ozimnico in drugo. Da pa ne bi bili bivši zaposleni pozabljeni, so se povezali s sindikati. Tako so nastajale podružnice širom Slovenije, pod okriljem sindikata. Leta 1975 so se podružnice preimenoval v Društva upokojencev. Na Ravnah so se prvič zbrali takratni upokojenci 17. 12. 1950 in ustanovili svojo

stanovsko organizacijo Društvo upokojencev Ravne na Koroškem, takrat še kot sindikalno podružnico. V tem času se je v društvu zvrstilo šestnajst predsednikov, prvi pa je bil gospod Ivan Verčko. Za uvid, kako potrebne so bile take organizacije, se moramo vrniti v čase po vojni. Ravne so bile takrat še Trg Guštanj z malo trgovinami in še tiste so bile slabo založene, še posebej s prehranskimi artikli. Kruh v pekarnah, meso v mesnicah, mleko pri kmetih in v razdeljevalnicah. Dolga pot je za nami. Začetek je bil predvsem v obliki pomoči upokojencem s kurjavo, ozimnico, tudi z oblačili, še posebej tistim, ki sami niso mogli poskrbeti za sebe. Za vse to je še dolgo, skupaj z vodstvom upokojencev, skrbel na Ravnah fabriški sindikat. Danes je seveda vse drugače. Ozimnice skoraj ne potrebujemo, saj vse dobimo v številnih trgovinah ali na tržnici. Oblike pomoči in želje so drugačne, veliko je dejavnosti, ki jih ima društvo. Danes je za vse, ki se želijo vključiti in sodelovati na športnem, kulturnem in družabnem področju poskrbljeno, tako da lahko vsak najde kaj zase in s tem poskrbi za svoje zdravje in za družabni utrip v kraju. Kot rdeča nit pa je vseskozi skrb za socialo. To je delo komisije za socialo in stanovanjske zadeve. V društvu smo že pred desetletjem pristopili k projektu Starejši za starejše, to je državni projekt, in Mlajši za starejše, to je projekt Občine Ravne. Oba projekta pa sta namenjena starejšim, osamljenim, kako njim pomagati in kakšno pomoč želijo, potrebujejo. Lansko leto je občina omogočila tudi prevoze za starejše. Za ta namen se je povezala s Prostoferjem, vzela v najem električni avto, s katerim prevažamo starejše za njihove potrebe. Poskrbljeno je tudi za pomoč invalidom. Za to je namenjen avto z rampo za invalide, ki so na vozičku. Vse prevoze opravljajo vozniki prostovoljci, upokojenci. V društvu je trenutno dvanajst voznikov. Za vso koordinacijo skrbimo in delamo v društvu. Veliko dogodkov se je zvrstilo v teh letih z namenom, kako prisluhniti sočloveku, mu omogočiti in ga tudi razveseliti, da bo njegova pot skozi jesen življenja lažja in lepša. V tretjem življenjskem obdobju je še posebej pomembna telesna aktivnost, zato imamo v društvu veliko športnih dejavnosti, ki jih uspešno vodijo predsedniki sekcij. Športniki aktivno vadijo in tekmujejo na pokrajinskih in

državnih tekmovanjih, kjer dosegajo lepe rezultate. Na kulturnem področju so dejavne pevke, likovniki in literati. Imeli smo dva pevska zbora, moški se je razšel, kakor tudi fotografi. Likovniki razstavljajo svoja dela na vsakoletni razstavi v oktobru v počastitev krajevnega praznika mesta Ravne. V vsakoletnem programu so tudi izleti in razna druženja, ki jih zaključimo s Štefanovim plesom 26. 12. ob koncu leta. V tem obdobju je društvo organiziralo več razstav ročnih del, zvrstilo se je kar nekaj tečajev računalništva, jezikovnih tečajev, nemškega in angleškega jezika. V vsakoletnem programu so bila tudi razna predavanja. Enkrat letno pa delavci zdravstvene doma poskrbijo za merjenje krvnega tlaka in krvnih vrednosti članov društva. Pred šestimi leti je bil na pobudo gospe Marjane Kamnik ustanovljen Koroški medgeneracijski center KMC, njegovi ustanovitelji so Občina Ravne, Dom starejših občanov Črneče in DU Ravne. Takrat se je kar nekaj dejavnosti preneslo v center, predvsem tiste, ki se lahko opravljajo znotraj prostorov. Stavba, v katerih so prostori društva, je bila zgrajena pred dobrimi tridesetimi leti in potrebno je bilo zamenjati okna, stopnišče pri vhodu je dobilo novo podobo, letos pa smo obnovili sanitarije.

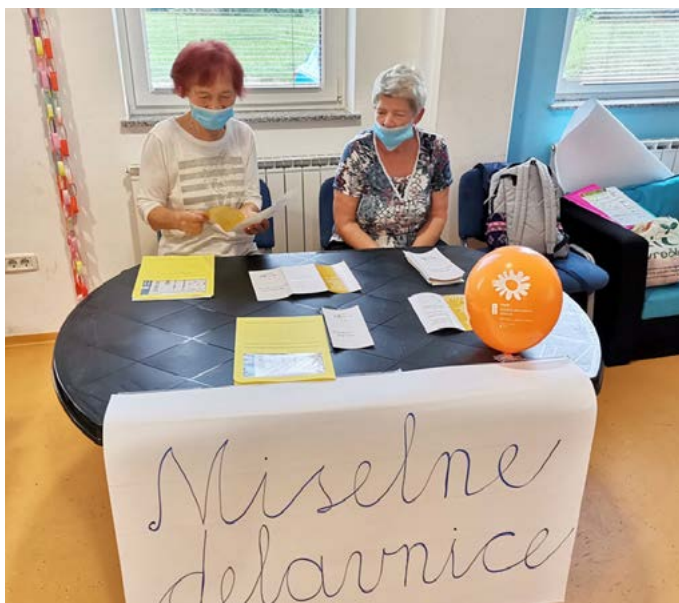
Klubski prostori in restavracija niso bili vpisani v zemljiško knjigo kot last društva. Po treh letih obiska in razprav na sodišču je bilo dokazano, da so prostori naša last. Oktobra 2018 je bilo na višjem sodišču v Mariboru potrjeno, da so upokojenci to, kar so zgradili, tudi plačali in ostali lastniki na svojem. Hvala tudi gospe Irmi Pavlinič Krebs, ki je zastopala društvo, da se je končala pravda v korist upokojencev. Jubilej društva smo želeli obeležiti z javno prireditvijo, tako kot je to bilo v navadi do zdaj, ter kraju in ljudem predstaviti naše delo. Žal, so ukrepi NIJZ vse naše dejavnosti postavili na glavo. Srčno upam, da se bo tudi to obdobje končalo in da bomo lahko nadaljevali svoje delo in življenje tako, kot si želimo. Ob tej priliki se zahvaljujem vsem, nikogar ne bom imenoval, ker bi lahko koga pozabil. Sodelavcem, članom Upravnega in gospodarskega odbora, predsednikom komisij in vodjem sekcij za vso pomoč in delo, kajti brez njih ne bi bilo vseh teh aktivnosti, ki jih v društvu imamo. Hvala tudi Občini Ravne za dobro sodelovanje in pomoč, prav tako pa tudi vsem, ki imajo razumevanje in posluš za starejše.

Jože Prednik, foto Željko Kljajič

Učim se vse življenje, torej sem

Andragoški center Slovenije je že 25. leto organiziral Tedne vseživljenjskega učenja po vsej Sloveniji. Pod njihovim okriljem in koordinatorskim Ljudske univerze Ravne na Koroškem smo tudi v Društvu upokojencev Dravograd letos pristopili in organizirali dan odprtih vrat kot naš osrednji dogodek na festivalu vseživljenjskega učenja. Izbrali smo si temo Učim se vse življenje, torej sem.

Naš namen je bil seznaniti in privabiti člane in druge starejše iz občine Dravograd v učne skupine, ki že šesto leto delujejo v našem društvu. Pomen delovanja učnih skupin je za naš kraj velikega pomena, saj nimamo ljudske univerze ali druge vzgojno-izobraževalne ustanove, ki bi se ukvarjala z izobraževanjem starejših. Naš dogodek z naslovom *Učim se vse življenje, torej sem* se je odvijal 17. septembra v Mladinskem centru. Na njem so mentorji in udeleženci učnih skupin predstavili delo v skupini in povabili starejše, naj se pridružijo. Letos se lahko starejši, ki skrbijo za svoj mentalni in socialni položaj, vključijo v naslednje učne skupine: angleščino, nemščino, kaligrafijo, bralno skupino, miselne delavnice, plesna doživetja, ročna dela, pevski zbor, na izbiro imajo tudi veliko športnih skupin.

Predstavitve miselnih delavnic

Če delate z računalnikom, se nam lahko pridružite v času zaprtja javnega življenja tudi pri učenju na daljavo. Neža Cigler, naša mentorica v miselnih delavnicah, nam po elektronski pošti pošilja miselne orehe. Z njo se lahko pogovorimo tudi po telefonu. Predstavitve dela v učnih skupinah pa smo žal morali zaradi epidemije zapreti za javnost, ampak je ekipa KTV Dravograd dogodek odlično posnela in si ga še vedno lahko ogledate na povezavi: <https://www.youtube.com/watch?v=jSbtuFMn0ko>
Dragi člani društva in vsi starejši, vabljeni v naše učne skupine v letu 2021.

Besedilo in foto, mag. Ivanka Mori

Darilne vrečke za najstarejše člane

aktivnosti, ki so letos zastale, predvsem športne, izletniške in kulturne. Verjamem, da vsem že krepko primanjkuje druženje, čisto navaden objem in stisk roke. Ostanite zdravi zato, da bomo izpeljali vse zamujeno. Srečno in zdravo v 2021!

Besedilo in foto, Jožica Radujko

Bralna značka za upokoence v občini Pivka

Društvo upokoencev Pivka začenja četrto sezono bralne značke za vse upokoence v občini Pivka. Prejšnje sezone je veljalo, da smo bralno značko začeli 1. oktobra na prireditvi ob dnevu starejših in zaključili konec aprila, ob svetovnem dnevu knjige. Letošnja bralna značka poteka nekoliko drugače.

V aprilu so zaradi karantene odpadle vse prireditve, zato smo sklenili, da bomo z zaključkom tretje sezone počakali do normalizacije razmer. Naša primarna skrb je posvečena varovanju zdravja, zato smo priznanja za sodelovanje na bralni znački udeležencem poslali po pošti. V času karantene smo sodelovali na daljavo, predvsem po telefonu in elektronski pošti. Po sprostitev ukrepov se je spet sestel literarni krožek Beremo skupaj. Glavni namen srečanja je bil začetek nove sezone bralne značke. Letos je bralna značka za upokoence občine Pivka dobila ime – postala

JUŽNA
PRIMORSKA

Obiskali smo naše najstarejše člane DU Jagodje

Tudi to leto, ki nam bo ostalo v spominu po nenehni borbi s korona virusom, ki nam je v temelju spremenilo dosednji način življenja in razmišljanja, se počasi izteka. Ena od aktivnosti prostovoljk in prostovoljcev društva upokoencev Jagodje-Dobrava je tradicionalno obiskovanje in obdaro vanje tistih, ki so dopolnili 80 in več let.

Letos smo še nekoliko razširili število obiskovancev, in sicer na vse, ki so udeleženci programa starejši za starejše in so dopolnili 80 in več let. Tako smo pripravili kar 170 darilnih vrečk s skromnimi darilci in srčnimi željami, da nam Dedek Mraz prinese tudi kopico zdravja za vse nas, pa tudi za vse naše bližnje in daljne. Šele pri temu virusu smo spoznali, kako neznatni in ranljivi smo prebivalci samo enega planeta, naše zemlje. Šele z virusom smo doumeli, kaj pomeni prava globalizacija sveta, saj ni bilo kotička na naši zemlji, kjer ne bi našli to čudo, ki nam povzroča toliko težav in gorja. Le upamo lahko, da bo cepljenje, ki že poteka, rešilo mnoga življenja in nam omogočilo, da izpeljemo vsaj del

je **Krpanova bralna značka**. Predloge za bralni seznam smo prispevali člani krožka Beremo skupaj, s knjižničarko Dartanielo Stegel smo seznam uskladili in dopolnili. Zloženske z naslovi knjig in pogoji za pridobitev priznanja so na voljo na sedežu društva upokojencev na Kolodvorski 3 v Pivki, v Knjižnici Pivka, na Bibliobusu in na spletni strani društva upokojencev. Formalnega začetka bralne značke ne bomo mogli izpeljati, vendar pa želimo povabiti k branju knjig čim večje število občanov. Letni čas in epidemiološke razmere kar kličejo po dobri knjigi. Na srečo so knjižnice odprte, v domišljiji lahko s knjigo potujemo preko vseh meja. Pazite nase in na druge, berite knjige in ostanite zdravi.

Besedilo in foto, Jožica Knafelc

Obdarovali so DU Piran

Malo pred božičem so nam v prostorih DU Piran predstavniki podjetja INSIBIO d. o. o. in Centra za pospeševanje podjetništva Piran ter podžupan Občine Piran izročili predpraznično darilo. Tako kot trije dobri možje, so nas ob prihajajočih praznikih obdarili s prehranskimi dopolnili, ki nam bodo še kako koristila v teh težkih časih.

Podjetje Insibio d. o. o. se ukvarja s prehranskimi dopolnili za krepitev zdravja in se je poleti preselilo v Obrtno cono Lucija ter koristi podjetniške podporne storitve, ki jih nudi Center za pospeševanje podjetništva Piran. Odločili so se, da lokalni skupnosti vrnejo delček prejetih ugodnosti in v ta namen je podjetje podarilo kolekcijo svojih proizvodov Društvu upokojencev Piran, kot ranljivi skupini prebivalstva. Ker so zadnji decembrski dnevi tradicionalno čas obdarovanj, so s kolekcijo prehranskih dopolnil razveselili mnoge naše člane. Podjetje Insibio d. o. o. je za svoje proizvode pridobilo več nagrad, priznanj in certifikatov, ki potrjujejo visoko kakovost izdelkov (prehranskih dopolnil), ki so izdelani izključno iz surovin naravnega izvora. Podjetje je začelo ponujati tudi prehranska dopolnila brez laktoze. Več o izdelkih si lahko preberete na: <https://www.insibio.si/> Darilo so prevzeli predsednik, podpredsednica in tajnica društva, ter se podjetju zahvalili za njihovo pozornost in skrb za ranljivejšo skupino. Ob tej priložnosti smo jim zaželeli vesele praznike in srečno, zdravo in uspešno leto 2021.

Besedilo in foto, Zdravko Taškar

Vitamini in minerali pod smrečico

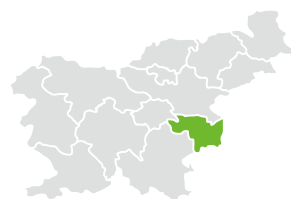
Male pozornosti za veliko veselje

Društvo upokojencev Pivka ima aktivno kulturno sekcijo, ki se trudi, da v časih izolacije poveže čim večje število članov. Člani krožka Beremo skupaj ustvarjamo doma, med seboj pa se povezujemo po telefonu in drugih elektronskih poteh. Z veseljem smo se pridružili akciji zbiranja 21000 voščil za starostnike v domovih starejših občanov.

V domovih starejših občanov je tudi nekaj naših članov, ki jih letos zaradi epidemioloških razmer ne bomo mogli obiskati. Zato smo zavihali rokave in ošillili peresa, bolj pesniški ustvarjalci smo napisali verze, manj spretni z besedami smo izdelali voščilnice. Vodja krožka Nevenka Šelj je obnovila znanje lepomisja, saj je bilo potrebno vsa voščila napisati na roko. Voščilnice smo poslali v DEOS center V Notranjih goricah z željo, da bi naše dobre misli in želje oskrbovancem polepšale praznike.

Jožica Knafelc, foto Jože Pavzin

POSAVJE

Pridne roke Rajhenburga

Večina ljudi se ob koncu leta zazre nazaj z mislijo, ali so vse, kar so načrtovali, tudi postorili? Ali je bilo naklonjeno dovolj moči in dobre volje za izvršitev načrtovanega dela? V našem društvu upokojencev nismo imeli sreče, da bi izpolnili celoten načrtovan program dela za to leto.

Kljub epidemiji Covid-19 smo uspeli izpeljati vsakoletno srečanje starejših krajanov v sodelovanju s Krajevno organizacijo Rdečega križa in postaviti za par uric na ogled izdelke letošnjega leta, ki so jih izdelale naše rokodelke iz rokodelske sekcije »Pridne roke Rajhenburga«. To se je zgodilo v začetku septembra, ko nam je bilo naklonjeno zelo lepo sončno in še toplo vreme in ko je bilo še dovoljeno druženje do 50 oseb na prostem. Ob upoštevanju vseh navodil NIJZ-ja se nas je zbralo omenjeno število članov, če bi smeli, bi nas bilo še dvakrat več, ampak smo morali njihovo udeležbo odkloniti. Srečanje je potekalo v prisrčnem vzdušju, klepetu, pa čeprav na daljavo, ni zmanjkalo. Toliko smo si imeli za povedati, da so urice druženja kar prehitro minevale. Poleg razstave z

ročnimi deli smo srečanje obogatili z bogatim kulturnim programom, ki ga je izvedla naša bralna sekcija, s podelitvijo zahval za prizadevno delo v programu SzS in za prizadevno delo v društvu, ter s prisrčnimi pozdravi vabljenih gostov. Pripravili smo bogat srečelov in nenazadnje ponudili slastno hrano, za nas so jo skuhali priznani lokalni kuharji. Manjkalo ni niti sladic in seveda rujne kapljice. Razšli smo se v prijetnem vzdušju, z mislijo in željo, da bo naslednje leto še bolj veselo in razposajeno in da bi se zdravstvena situacija povsod izboljšala. Obljubili smo si, da bomo delali na tem, da bomo OSTALI ZDRAVI! Čudeži obstajajo! Le verjeti je treba vanje! Naj se čudež zdravja in miru zgodi v novem letu.

Besedilo in foto, DU Brestanica

ZGORNJE PODRAVJE

Ko bi lahko čas zavrteli naprej ...

Klub upokojenih delavcev Ministrstva za notranje zadeve Maksa Perca Maribor združuje okoli 250 članic in članov, ki so svojo aktivno delovno dobo preživeli v organih za notranje zadeve. Skupne interese uresničujejo ob krepitvi

tradicije in pozitivnega odnosa do dela organov za notranje zadeve ter skozi širjenje varnostne kulture. Zadnja leta so imeli v klubu zelo živahen tempo dejavnosti. Tako so si tudi ob vstopu v leto 2020 zaželeli veliko sreče in zdravja ter pričeli z uresničevanjem zastavljenega programa dela.

V začetku februarja so organizirali turnir v bowlingu, konec istega meseca izvedli zbor članstva in ob mednarodnem dnevu žena organizirali prireditev v zahvalo članicam. In potem so njihovo dejavnost tako nepričakovano in z vso silovitostjo preprečili protikoronarni ukrepi. Živahno klubsko delo se je v celoti ustavilo. Zaradi ukrepov za zajezitev širjenja koronavirusa so ostali "ujeti" doma. Res je, da je doma najlepše, a to takrat, ko se lahko domov vračaš, sedaj pa jih domači zidovi že omejujejo. Življenje članov se tako odvija za štirimi stenami njihovih hiš oziroma stanovanj. Čeprav majhen, pa vendar v teh korona časih najbolj varen pristan. Posledice tega nevidnega sovražnika jih zlahka prepričajo, da ne zapuščajo svojega domovanja. Toda vseeno še kako pogrešajo družjenje, izlete, predavanja, športna tekmovanja. Stanje v mesecu juniju jim je omogočilo, da so se udeležili šahovskega turnirja in v mesecu avgustu organizirali še tekmovanje v ribolovu. In potem je prišel drugi še intenzivnejši korona val.

Toda ne glede na to, so se bolj kot kdaj koli pomladili in postali enaki mladi generaciji. Računalnik in telefon sta tudi za njih postala tako rekoč nepogrešljiva. Od osebnih so prešli na virtualna srečanja. Člani kluba imajo sedaj le še virtualne prijatelje. In ti znajo poskrbeti tudi za preganjanje dolgega časa in dobro voljo z izmenjavo zanimive, poučne pa tudi razvedrilne elektronske pošte. Za televizijski sprejemnik pa že rečejo: "bog ne daj, da bi crknil televizor", saj jim, poleg dnevnega časopisa Večer, ostaja edini glasovni vir informacij.

Najbolj si želijo, da bi ostali zdravi. Zadovoljni so, da imajo oporo tudi med člani svojega kluba. Člani res mislijo drug na drugega in si po potrebi v okviru možnosti tudi pomagajo. Ostajajo pa še naprej aktivni, saj samostojno ali pa v krogu svojih najbližjih vzdržujejo svojo psihično in fizično kondicijo, ki jim bo pomagala, da bodo lažje premagovali dneve, tedne in morda mesece korona krize, ki so pred nami. Čeprav še ne vidijo konca izvajanja nujnih ukrepov, ostajajo optimistični, saj se zavedajo, da bo tudi to enkrat minilo! In ko bodo lahko znova mirno in varno zadihali, bodo s srečanji in dejavnostmi kluba nadaljevali. Življenje jim v teh dneh res teče počasneje, a vseeno ostajajo narazen, da bodo lahko čim prej spet skupaj. Zato ostajajo doma!

Besedilo in foto, Mirko Ploj

Člani DU Maksa Perca iz Maribora

ZASAVSKA

Novoletno drevce DU Hrastnik

V sodelovanju s KRC Hrastnik smo se v našem društvu odločili, da za lepši december prispevamo nekaj lepega tudi sami. Ker mora biti december bleščeč in razigran, smo se odločili, da na tržnici okrasimo novoletno drevce.

Hitro je stekel dogovor, da se k izvedbi vključijo naše rokodelke sekcije Marjetice in prostovoljci programa Starejši za starejše. Brez velikih besed je stekla akcija. Izpod pridnih in veščih rok naših Marjetic so nastali krasni novoletni okraski v obliki angelčkov, zvončkov, različnih figur, kopic, domiselnimi recikliranimi izdelki in voščilnicami z lepimi mislimi otrok in mladih, ki so namenjene starejšim. Ko so nam pridni decembrski škrti postavili smrekico, smo praznične vile poskrbele za okrasitev in pri tem neizmerno uživale in se veselile, da bo pogled na naše novoletno drevce osrečilo in razveselilo

tudi vse, ki jih bo korak popeljal mimo naše lepe tržnice. Vabljeni, da si ogledate naše okraske, preberete voščila in si zaželite kaj lepega – mogoče se pa v letu 2021 uresniči.

Besedilo in foto, Jerica Laznik

ŠPORT IN REKREACIJA

ZDUSPLUS

20 let postojnskega ŠD Epic

V letošnjem letu postojnsko ŠD Epic praznuje svojo dvajsetletnico delovanja. Ustanovili so ga zanesenjaki, danes v večini člani postojnskega DU, ki so pričeli z oranjem ledine na področju športa in rekreacije, namenjene zlasti starejšim Notranjcem.

Športno društvo je imelo dolgo časa svoje prostore v hotelu Epic, novi lastnik pa najemne pogodbe z vodstvom društva ni podaljšal. V društvu so vsa ta leta gojili različne športne vrste. V začetku tudi odbojko in bowling, zadnja leta pa šah, balinanje, košarko, streljanje in tarok, in se tako približali starostni skupini in željam upokojujencev. Društvo je dosegalo velike uspehe zlasti v streljanju, že vrsto let pa prisegajo na strelsko dopisno ligo in tarok turnirje. Prav slednja disciplina je tista, ki jim je največkrat prinesla naslove državnih prvakov. Ekipno in posamično!

Dopisna strelska liga z zračnim orožjem (puško in pištolo) v vseh kategorijah pa je nekaj posebnega, saj udeleženci, ki jih je bilo v

vseh teh letih od 150 do 500, med katerimi velja še posebej omeniti olimpijskega prvaka Rajmonda Debevca, ki so ga prav Postojnčani vzgojili v odličnega strelca. Sedem let je bil njihov član, s selitvijo v Ljubljano pa je presedlal k Olimpiji. Z dopisno strelsko ligo je predhodnik ŠD Epic pričel leta 1977, zanjo pa je dal pobudo športni zanesenjak in trener mnogim današnjim članom DU Postojna, Edvard Progar. V tej ligi so največkrat slavili Škofjeločani, ki so bili tudi najštevilnejši, pa Trebanjci in Jeseničani. Pri tem ligaškem tekmovanju dopisni del nastopov strelci opravijo doma, v ŠD Epic pošljejo rezultate, društvo pa ob koncu sezone izpelje veliki finale na centralnem strelišču v Ljubljani.

Največje uspehe je na državnih prvenstvih dosegala tarok sekcija, saj so bili večkratni državni prvaki, tako ekipno kot posamično. Markič, Polenčič, Žorž in Humar tvorijo steber ekipe. Priznanja v taroku je prejelo kar sedemnajst posameznikov, med njimi je, žal, sedem že pokojnih. Poudariti moramo, da je bil predsednik ŠD Epic Edvard Progar, ki je vrsto let vodil postojnske strelce, prvi Debevčev trener, nato predsednik Strelske zveze Slovenije in dolgoletni se-

kretni zveze in je ob pomoči novinarja Branka Faturja leta 2009 izdal čudovito športno monografijo z naslovom Vse o športu, ki jo še vedno lahko naročite po simbolični ceni 10 evrov na naslovu Kosovelova 8, Postojna.

V knjigi, ki jo je prejela večina slovenskih vrhunskih športnikov in novinarjev, je na 385 straneh in ob 1100 fotografijah prikazana zgodovina športa v Postojni in Pivki, najbolj zajetna poglavja pa se nanašajo na strelski šport in našega olimpijskega prvaka, Rajmonda Debevca, ki je trikratni nosilec olimpijskih medalj in večkratni evropski in svetovni prvak.

Besedilo in foto, PR ŠD Epic

Športne aktivnosti DU Dravograd

V mesecu maju smo končno dočakali preklc epidemije. V Društvu upokojencev Dravograd smo imeli srečo, da so nas okužbe v prvem valu epidemije v glavnem obšle. Glede na to, da smo upokojenci rizična skupina, smo se v stare tirnice rekreativnega in športnega življenja vračali z aktivnostmi počasi in previdno, predvsem pa s tistimi, ki jih je bilo možno izvajati na prostem.

V sodelovanju s Planinskim društvom Dravograd smo nadaljevali z mesečnimi planinskimi pohodi, ki so bili organizirani na Gruberjev vrh, na Bricnik, na Krvavec, na Dobrač (Avstrija), na Ojstrico po dravograjski poti in okoli akumulacijskega jezera Golica (Avstrija). Povprečna udeležba na pohodih je bila okrog deset pohodnikov našega društva. Za organizacijo in vodenje vseh pohodov gre zahvala našemu članu Jožetu Kladniku.

Balinarji so naša najštevilčnejša skupina žensk in moških, ki se rekreira v poletnih mesecih na odlično pripravljene balinišče pri Ribiškem domu. Letos je bilo naše društvo organizator regijskega tekmovanja KPZ DU v balinanju za ženske. Tekmovanje je bilo ekipno in se ga je udeležilo sedem ekip iz posameznih društev celotne Koroške regije. Ekipe so bile razdeljene v dve skupini. V skupini A so bile prve ženske DU Prevalje in druge DU Ravne. V skupini B so bile prve ženske DU Mežica in druge DU Dravograd. V prvem polfinalnem paru so bile Dravograjčanke boljše od Prevaljčank, v drugem polfinalu pa so Mežičanke premagale Ravenčanke. Tako sta se v finalu pomerili ekipe Dravograda in Mežice, kjer so bile Dravograjčanke boljše od Mežičank in postale regijske prvakinje v balinanju za leto 2020. Za ekipo Dravograda so nastopile: Irena Duler, Ivanka Vinšek, Marjana Pavlič, Bahrija Sušič in Jasna Pšeničnik. Žal pa v letošnjem letu zaradi pandemije ni bilo organiziranega državnega prvenstva, na katerem bi naše ženske lahko sodelovale kot regijske prvakinje. Za odlično pripravljeno balinišče in vodenje tekmovanja se zahvaljujemo članu našega društva Jožetu Šegovcu. Balinarji DU Mežica so bili organizatorji regijskega tekmovanja KPZ DU za moške, kjer je sodelovala tudi moška ekipa DU Dravograd. Po odličnih predstavah v predtekmovanju, ko so naši balinarji suvereno premagali Ravne in Prevalje, so žal v polfinalu izgubili proti Slovenj Gradcu in na koncu osvojili četrto mesto.

V sodelovanju s koroško ribiško družino Dravograd in v organizaciji DU Ravne na Koroškem je v mesecu juliju na trasi v Libeličah na reki Dravi potekalo ekipno regijsko tekmovanje KPZ DU v ribolovu. Tekmovanja se je udeležila tudi moška ekipa DU Dravograd in osvojila prvo mesto ter postala regijski prvak za leto 2020. Za ekipo DU Dravograd so nastopili: Mirko Preglau, Jože Brezovnik, Avgust Skrbiš in Miha Jazbec. Z osvojitvijo prvega mesta bi tudi ribiči lahko sodelovali na državnem prvenstvu, ki pa že iz znanih vzrokov ni bilo organizirano.

Rekreativni pohod

V mesecu oktobru je drugi val pandemije korona virusa ponovno ohromil naše vsakdanje življenje, prekinil naša druženja in športne aktivnosti. Zaprli so se vsi športni objekti. Za marsikoga so to težave s samodisciplino, saj se sam ne znajde ali nima volje za rekreacijo. Za lažji začetek priporočamo hojo v naravi ali na bližnje hribe. Prav tako je zelo koristna vadba v domačem okolju. Z vadbo bomo pridobili večjo mišično moč in vzdržljivost, okrepi bomo srčno-žilni sistem, imeli bomo manj težav z zdravjem. Z redno vadbo učinkovito ohranjamo fizično in psihično kondicijo, kar pozitivno vpliva na naše počutje v teh težkih časih. V upanju, da bodo naše športne dejavnosti kmalu prišle v ustaljene tire, bodite aktivni v okviru svojih zmoglosti in ostanite zdravi.

Besedilo in foto, Janko Lorber

Klubski turnir v taroku predčasno končan. Prvak je Bojan Humar!

Zaradi izrednih razmer, ki so nas doletele, so bila odpovedana vsa tekmovanja za državna prvenstva in tudi ŠD Epic je moral predčasno končati 15. klubski turnir v taroku. Spomnimo, kdo so bili prvaki! Alojz Markič petkrat, štirikrat Bojan Humar, po dvakrat preminuli Stojan Žorž, enkrat pa Franc Polenčič, Ivan Kebe in Jože Debev.

Igrali so trinajst od triindvajsetih kol, tekom leta je igralo dvajset igralcev iz sedmih krajev, in sicer iz Postojne, Pivke, Cerknice, Podnanosa, Rakeka, Studenega, Nove Gorice in Orehovice. Vrstni red je sledeč: Prvi, Bojan Humar, druga Simona Bajc, ki je tudi najboljša igralka, tretje mesto pa je osvojil Henrik Semenič. (V tem sestavu je ekipa tudi nastopala na ekipnih tekmovanjih.) Sledijo: Slavko Milavec, Matej Kraševc, Srečko Likar, Ivan Klančar, Miloš Pohole in drugi. Največ zmag (trikrat) sta letos dosegla Humar in Pohole, dvakrat pa so slavili Bajčeva, Markič in Debev, po enkrat pa Semenič in Likar. Vsi turnirji so bili odigrani v hotelu Erazem. Najboljši trije bodo prejeli denarne in praktične nagrade. Za tarok je bilo v teh 20 letih na Postojnskem in Pivškem pa tudi na Cerkniskem in Vipavskem izredno zanimanje, saj se je v turnirskih bojih zvrstilo kar 76 igralcev in igralk, med temi, žal, že 16 pokojnih, ki se jih radi spomnimo na memorialnih turnirjih. Vodstvo kluba je organiziralo kar 18 državnih tekmovanj, tako ekipnih kot tudi posamičnih, na katerih so imeli velike uspehe, saj so bili ekipni državni prvaki, pa tudi posamezno so velikokrat slavili, zato so najzaslužnejšim ob 20 letnici delovanja društva podelili šestnajst priznanj.

ŠD Epic, Postojna

Prostovoljstvo skozi življenje Ljudmile (rojene Lampret 1942) Conradi

V rokah drži zajeten šop priznanj, ki jih je skozi službena leta in še dvajset let kot upokojenka prejela za svoje prostovoljno delo na različnih področjih. Vsega tega ne morem povedati. Pripovedovati začne o svojem otroštvu.

Njena mama je bila prostovoljka, ko te besede še nismo pogosto uporabljali. Skrbela je za staro, obnemoglo sosedo brez svojcev. Pri tem ji je hči večkrat pomagala. Ker ni poznala nobene od svojih babic, ji je sosedna nadomeščala babico, ona pa njej vnukinjo.

Že v nižji gimnaziji in nato kot srednješolka je vodila skupino telovadk pri TVD Partizan Rače. Trikrat je bila v brigadi v Srbiji (Crveni Kst, Vladičin Han, Djep), kjer so gradili avtocesto. V Koreni v Slovenskih goricah je na svojem prvem službenem mestu pripravljala otrokom lutkovne igrice in osmošolcem ob nedeljah pomagala na igrišču napraviti jamo za skoke. Seveda se je takrat odpovedala obisku domačih v oddaljeni vasi, kamor se je navadno odpeljala s kolesom. Na Filozofski fakulteti je diplomirala na prvi stopnji na Oddelku za slovanske jezike – iz slovenskega in srbohrvaškega jezika in književnosti ter pridobila naziv predmetna učiteljica. Ko se je preselila v Štore, je, ker je poučevala slovenščino, osem let urejala in tipkala šolsko glasilo *Odmevi*, pripravljala igrice in recitale za šolske prireditve. Prejela je občinsko priznanje za uspešno učno-vzgojno delo. V Celju je službovala na dveh šolah, na Prvi osnovni šoli Celje pet let in na OŠ Frana Roša zadnjih šestnajst let do upokojitve. Na obeh šolah se je trudila s šolskim glasilom in šestkrat se je le-to v okviru Slovenije uvrstilo med nagrajena glasila. Na OŠ F. Roša je bila med pobudniki za Roševe dneve, srečanje osnovnošolskih literatov. Sprva so se srečevali učenci treh šol, nato učenci z vseh celjskih osnovnih šol, srečanje se je razširilo na celjsko območje in od leta 2001 so Roševi dnevi državno srečanje osnovnošolskih literatov s sedežem v Celju pod okriljem JSKD Slovenija. Letos je že 33-ič sodelovala pri organizaciji. Na OŠ Frana Roša je bila mentorica učencem pri 13 raziskovalnih nalogah o pisatelju Franu Rošu in še treh drugih nalogah. Kot mentorica novinarsko-literarnega krožka je učence spodbujala k pisanju in za svoje delo so bili

večkrat nagrajeni, srečali so se z nagrajenimi dopisniki iz drugih slovenskih šol. Pri dramskem krožku so pripravljali recitale in uprizarjali igrice, tudi Rošev celovečerno Čarobno piščalko. Zadnjih pet let je prevzela tudi mentorstvo Vesele šole. V tem času je prejela tudi naziva mentorica in svetovalka. Sledila je upokojitve (1997) in njeno delo se je upočasnilo. Ni mogla verjeti, da ne bo več službovala v šoli in kar ves mesec je še vsak dan hodila tja. Ko pa jo je direktorica Knjižnice Žalec **Anka Krčmar** zaposlila z bibliografijo oziroma z bibliografskim kazalom pesnice **Mete Rajner**, se je umirila. Potem je uredila še pesnično zapuščino in leto je bilo naokoli. Zaslužila si je počitnice. V jeseni pa ni več hodila v šolo. Vpisala se je v DUPDS, Sekcijo Celje, kamor jo je kot prvo članico povabila predsednica **Vida Bukovac**.

V Domu ob Savinji je sprejela skupino stanovincev za samopomoč Beseda – besede in bila poleg osnovne naloge 'razgovora' vsako leto zadolžena tudi za pripravo dveh domskih proslav. Člani pa so poskušali pisati tudi pesmi, kadar je prišel navdih. Letos je minilo 17 let, odkar so začeli. Seveda so se člani skupine zaradi znanih razlogov menjavali. Samo ena članica sodeluje v skupini že vsa leta. Vsako leto vsakemu članu izdela žepno zbirko njegovih del (skupaj jih je okoli 50). Leta 2018 je s pomočjo denarja MO Celje izšla zbirka *Jesensko listje* **Vide Mohar**, 94-letne članice skupine. Letos pa je izšla pesniška zbirka *Jesensko listje*, izbor pesmi vseh 14 članov skupine Beseda – besede. Vsako leto jih spremlja na regijsko srečanje seniorskih piscev, ki ga organizira JSKD Slovenije, prav tako na odprti oder Festivala za tretje življenjsko obdobje v Cankarjev dom. Pesmi objavljajo v domskem časopisu Ob Savinji, Vzajemnosti in še kje. Nekaj let po vrsti so člani skupine brali svoja dela na literarnem maratonu v Ajdovščini, ki ga organizira Društvo Norma 7. Leta 2008 in 2009 je v Laškem obiskovala seminar za delo s starejšimi in opravila izpit. Ljudmila sodeluje tudi z MDPM Celje. Še vedno vodi literarne delavnice (29-ič) za otroke na začetku prireditve Poletje v Celju, spremlja zlate značke na nagrajnih izletih. Prejšnja leta je vodila skupine otrok na letovanja na morje in bila tudi pedagoška vodja kolonij. Na svojem

vikendu v Završah pri Grobelnem je deset let po vrsti (2008–2017) gostila odrasle ljubiteljske slikarje na enodnevnih likovnih kolonijah. Tu je organizirala in gostila tudi literate iz Celja in od drugod na 13 poletnih literarnih piknikih (2003–2018). Za Združenje prijateljev slepih sodeluje pri prirejanju literarnih srečanj slepih in slabovidnih literatov, letos bo že 16. Je članica Celjskega literarnega društva in sodeluje s prispevki v literarni reviji *Vsesledje*. Pri založbi VED je izdala tri zbirke (*Podivjana reka*, *Če bi molčala*, *Pri Sveti Barbari*) kratke proze, v samozaložbi pa pravljico *Tekmovanje slikanic*. 30 let sodeluje pri Ljubiteljskem gledališču Petra Simonitija Celje (prej Ljubiteljsko gledališče Teharje). Odigrala je več vlog. V vlogi Matere v Simičevi igri *Leta nič, dan potem* je nastopila 100-krat. Odkar izhaja tedenski časopis *Celjan* (od 7. 1. 2000), januarja je bilo 20 let, piše zanj. Doslej je bilo objavljenih preko 4500 raznih njenih člankov. Pisala pa je tudi za Šolsko knjižnico in še kam. Za svoje delo je prejela veliko priznanj. Mnogo ji pomenijo le: občinsko priznanje za dobro vzgojno-izobraževalno delo, priznanje častni član DUPD Slovenije, 2008 naziv Plemenito zrelo srce za nasmeh mlajših, 2012 naj prostovoljka, 2005 srebrni grb Krajevne skupnosti Teharje, 2019 plaketa Mestne četrti Slavka Šlandra Celje, Zlata značka DPM Slovenije, letošnje priznanje ZDUS in še kaj ...

Društvo upokojenih pedagoških delavcev Slovenije, sekcija Celje

Srebrne pametne vasi – Koncept dolgotrajne oskrbe starejših v občini Krško

Izzive starejših oseb glede dostopnosti dolgotrajne oskrbe v občini Krško, v Posavju, smo imeli v ospredju, ko smo snovali projekt »Pametne vasi za jutri«, ki je sofinanciran s sredstvi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje, za vsebino projekta »Pametne vasi za jutri« pa je odgovorna Občina Krško.

Izhajali smo iz širšega koncepta Pametnih vasi, ki ga sam aktivno soustvarjam tako na ravni Evropskega parlamenta v Bruslju, kot v Sloveniji, katerega osnovni cilj je ohranitev poseljenega podeželja. Glede na to, da na podeželju živi veliko starostnikov, je dolgotrajna oskrba starejših pomemben del koncepta Pametnih vasi. V projektu, ki smo ga poimenovali Srebrne pametne vasi, smo najprej naredili podrobno demografsko analizo našega območja in demografsko napoved za naslednjih 30 let. Sledil je podroben pregled trenutne ponudbe oskrbe za starostnike in ugotovitev manjkajočih storitev. S celovito ponudbo storitev na dolgotrajni oskrbi vidimo priložnost za dvig kakovosti bivanja starostnikov in priložnost za delovna mesta na podeželju in manjših mestih. Osnovna usmeritev koncepta je, da starostniku in njihovim svojcem omogočimo čim bolj kakovostno bivanje na njihovem domu in postopen prehod v oblike, kot so gospodinske skupnosti, varovana stanovanja, dnevni centri na kmetijah, dnevni centri za ljudi z demenco. Za večjo samostojnost starostnikov je zelo pomembna ponudba brezplačnih prevozov za starostnike, ki živijo na podeželju. Na območju Posavja to storitev v sodelovanju z občinami izvaja Zavod Sopotniki.

Zadnji dve leti se je v občini Krško izvajal tudi **Pilotni projekt integrirane oskrbe v občini Krško »MOST«**, sofinanciran iz Evropskega socialnega sklada. Občina Krško bo naslednji dve leti projekt nadaljevala in ga tudi financirala ob participaciji koristnikov storitev, saj je bil projekt odlično sprejet, ker v sodelovanju s posamezniki, družinami in organizacijami ponuja celovite socialno-zdravstvene storitve, ki izboljšujejo kakovost bivanja in počutja ljudi. V okviru projekta Most deluje enota za ohranjanje samostojnosti, v kateri so fizioterapevt, kineziolog, delovni terapevt, socialna delavka, ki omogočajo zdravstvene storitve na domovih oskrbovancev ob poškodbi ali bolezni. Enota za oskrbo pa izvaja oskrbo in zdravstveno nego na domu ter ukrepe za preprečevanje

bolezni in krepitev zdravja. Cilj projekta MOST je dvig kakovosti bivanja starostnikov na njihovem domu.

Tik pred novim letom je bilo pridobljeno uporabno dovoljenje za 29 novih varovanih stanovanj, zgrajenih v neposredni bližini Doma starejših občanov v Krškem, v bližini že 24 zasedenih varovanih stanovanj. V naslednjih mesecih pa bo predan v uporabo tudi dnevni center za varovanje starostnikov z demenco, ki postaja vedno bolj razširjena bolezen med starostniki in je potrebna prav posebne pozornosti.

Vsekakor je danes v Krškem zelo pomemben segment dolgotrajne oskrbe kakovostna oskrba v Domu za starejše občane Krško. V Covid-19 krizi pa se je žal pokazalo tudi, kako zelo ranljivi so domovi z veliko koncentracijo starostnikov v primeru virusnih obolenj. Ob spremljanju razvoja dolgotrajne oskrbe po Evropi opažam, da se zelo veliko pozornosti posveča ohranitvi starejših na njihovih domovih, ob pomoči svojcev, oskrbi na domu in da se ne vzpodbujata dodatnih institucionalnih oblik oskrbe za starejše.

Na osnovi izkušenj, pridobljenih iz pilotnega projekta Most in iz projekta Pametne vasi za jutri, se načrtujejo še naslednji koraki k celoviti ponudbi dolgotrajne oskrbe starejših, kot je Pametna srebrna vas na Senovem, kjer bi naj bila dodatna varovana stanovanja, prostori za medgeneracijsko druženje, vrtovi za stanovalce varovanih stanovanj. Predvidena je tudi t. i. Pametna soba, v kateri bodo prikazane sodobne tehnološke rešitve, s katerimi si olajšamo delo s starostniki, ali pa omogočajo spremljanje domov na daljavo. Tu naj bi potekala tudi usposabljanja svojcev za pravilno nego starejših, kakor tudi usposabljanja za pridobitev poklicne kvalifikacije.

Dolgotrajna oskrba je naš velik izziv, saj smo starajoča družba, zato bodo tudi potrebe po oskrbi iz leta v leto večje, oskrba mora biti takšna, da bo omogočala čim višjo kakovost življenja. Ker ljudje najraje živimo v svojem domu, se je treba starejšim približati,

usposobiti njihove svojce za oskrbo, ali pa ponuditi čim več storitev na domu. Takšne storitve so ljudem bolj prijazne, hkrati pa tudi javno finančno bolj vzdržne. Zelo pozorni bomo morali biti tudi na to, da v koncept dolgotrajne oskrbe vključimo medgeneracijsko sodelovanje, ki koristi vsem, ki so vanj vključeni.

Če se bomo starejšim približali, bodo tudi delovna mesta ostajala na podeželju, v manjših krajih, kar je tudi cilj koncepta Pametnih vasi. Upam tudi, da bo politika zmogla dovolj pozornosti, odločnosti, pa tudi enotnosti, da bo sprejela zakon o dolgotrajni oskrbi in prek njega omogočila tudi dodatna sredstva za storitve za starostnike, kakršne sem opisal v prispevku. Slovenija danes namenja področju dolgotrajne oskrbe samo eno tretjino sredstev glede na povprečje v državah EU, zato je slovenska politika dolžna izpolniti svoje obveznosti do starejše generacije.

Prepričan sem, da bomo s pilotnim projektom Pametne srebrne vasi v Občini Krško skupaj z drugimi projektnimi partnerskimi

občinami uspešno odgovorili na izzive časa in starostnikom na podeželju ponudili rešitve, ki jim bodo izboljšale kakovost življenja in polepšanje bivanja, Sloveniji pa dali zgled, kako naj te izzive sistemsko rešuje v prihodnje.

Bralke in bralce revije ZDUS PLUS, ki jih morda projekt Pametne srebrne vasi še podrobneje zanima, pa si lahko več o njem preberejo na spletni strani LAS POSAVJE, v konceptu Pametne srebrne vasi, ki so ga v sodelovanju z Občino Krško pripravili izvajalci Zavoda INRISK s podizvajalcem KD Prostor

(vir: <http://www.las-posavje.si/aktualno/pametne-vasi-za-jutri-objava-dokumenta-koncept-pametne-srebrne-vasi>, <http://www.las-posavje.si/upload/editor/KONCEPT%20PAMETNE%20SREBRNE%20VASI%20-%20kon%20C4%8Den.pdf>).

Franc Bogovič,

poslanec SLS in EPP Group v Evropskem parlamentu ter svetnik občinskega sveta Občine Krško

Sto let Marice Ošlovnik

V mesecu avgustu je praznovala sto let najstarejša Dravograjčanka Marica Ošlovnik, ki svoja zadnja tri leta preživlja v Koroškem domu starostnikov v Črnečah. V Društvu upokojencev Dravograd skrbimo za obiske starejših članov društva, ki jih ob njihovih jubilejih obiščemo na domu in jih obdarimo. Naša članica in predsednica socialne komisije Mirjana Cvijič je imela to srečo, da se je lahko udeležila praznovanja rojstnega dne v ožjem družinskem krogu in z zaposlenimi v domu v Črnečah. Ukrepi za zajezitev virusa Covid-19 so v letu 2020 omejili obiske naših jubilarov na njihovih domovih in seveda tudi tistih, ki so v Domu v Črnečah. V soboto, 15. avgusta 2020, ko smo Marico obiskali, smo praznovali Marijino vnebovzetje, praznik, ki ga katoliški in pravoslavni kristjani obhajamo 15. avgusta. Marijino vnebovzetje je eden izmed največjih krščanskih praznikov in so ga slavili že v apostolskih časih. Na ta dan se kristjani spominjajo, da je bila Devica Marija z dušo in telesom vzeta v nebesa. Ni naključje, da je Marica dobila ime Marija, saj je bila rojena ravno na ta dan in dočakala častitljivih sto let. Let ni nikoli štela. »Dočakala sem jih 50, 90 sedaj 100, zdaj pa ne vem, kako dolgo bom še.« je dobrovoljno razlagala svojo življenjsko pot, ki se je pričela z rojstvom na Ravnah na Koroškem v dninarski družini. Želela je postati šivilja, toda usoda je hotela, da je morala že kot otrok prijeti za delo in ob delu je kasneje spoznala svojega moža Martina. V zakonu se jima je rodilo 6 otrok in pove, da lačni niso bili nikoli, da je bilo dovolj kruha, ki pa so si ga zaslužili z delom pri okoliških kmetih. Leta 1952 jim je pogorela hiša, zgradili so novo, težko je bilo, vendar je z dobro voljo in nasmehom na licu prebrodila najtežje čase. Danes ima že 10 vnukov, 14 pravnukov in 6 praprnukov, ki radi pridejo na obisk v Dom, kamor je prišla pred tremi leti, ko se je »porumlala« in ni mogla več skrbeti sama zase. Njen recept za dolgo življenjsko dobo je vsekakor, da je vedno dobre volje, da je zgovorna, pozitivnih misli, da ni zamerljiva, ne zna »klupat«, ljubiteljica glasbe, plesa, pripovedovalka številnih vicev, poštenosti, zna odpuščati ter vedno živi z nasmehom na obrazu. Prav zato jo imajo radi tudi zaposleni in sostanovalci v domu, saj s svojimi »garami«, tako poimenuje svoj voziček, prevozi vsak hodnik in v sobah obišče znanca, ki pa jih ni malo. Zelo je vesela, da je lahko v domu, saj zelo lepo skrbijo za njo in vse stanovalce in vedno se kaj dogaja, modne revije, petje, druženje pa še kaj bi

Še na mnoga zdrava leta

se dalo dodati. Praznovanje njenega stotega rojstnega dne, ki je s tem tudi najstarejša Dravograjčanka in članica društva upokojencev Dravograd, se je udeležil direktor Doma Srečko Mlačnik, s katerim sta skupaj prerezala torto in nazdravila še na mnoga zdrava leta ob zvokih glasbenika Joca Praperja. Tudi mi, ki nismo imeli priložnosti sodelovati pri praznovanju, želimo naši članici društva Marici še na mnoga zdrava leta.

Željko Kljajič, foto Vili Ošlovnik

Zadovoljen tudi pri stotih

»Če bi bili vsi tako zdravi in čili, kot je Ivan Mesarec, bi lahko zdravniki zaprli ordinacije ...« mu je pred kratkim rekel eden izmed njegovih zdravnikov.

Ja, res je. Ivan se je rodil pred sto leti v Slovenskih Goricah, v Trnovski vasi, kjer je živel do leta 1940. Ker so bili takrat pri nas težki časi, je tako kot mnogi odšel s trebuhom za kruhom v Nemčijo v Hanover. Po poklicu je bil visoko kvalificiran livar,

Ivan Mesarec z županom in predsednico DU Poljčane

kasneje je delal v kontroli. Ko pa se je pričela vojna, je bil v Nemčiji vpoklican v nemško vojsko. Kasneje je vso svojo delovno dobo preživel v Nemčiji, ki je postala njegov dom, saj se je počutil dobro in doma. Kot nam je povedal, se je leta 1962 poročil s svojo izbranko Marijo, ki je nekaj časa bila z njim v Nemčiji, kasneje pa, ko sta si postavila dom tudi v Sloveniji v Zgornjih Poljčanah, je Ivan v Slovenijo prihajal le na dopust. Sam si nikoli ni želel vrnitve v domovino, saj ima tudi nemško državljanstvo. Podlegel je želji žene Marije in tako se je po upokojitvi preselil v Poljčane. V Nemčiji še živita dve njegovi pastorki s svojima družinama, v Sloveniji pa ima nečake in nečakinje, ki ga občasno obiščejo.

V stoletju, ki ga je preživel, se je nabralo ogromno doživetij, dogodkov in pomembnih, pa tudi manj pomembnih življenjskih situacij, ki se jih rad spominja. O tako dolgem življenju bi lahko napisali kar cel roman, toliko ima za povedati, toda ostali bomo pri njegovem sedanjem življenju. Ko mu je pred leti umrla žena, je ostal sam. Samota pa je bila za Ivana prehuda, saj mu gospodinska dela niso šla najbolje od rok. Tako je spoznal prijateljico, s katero pa nista našla skupnega »jezika«, zato sta se razšla. Leta pa so prinesla tudi svoje. Čeprav zelo vitalen in telesno zdrav, je pogrešal družbo in pomoč pri gospodinjstvu. Kakor že tolikokrat v življenju, je tudi tokrat imel veliko srečo. Spoznal je izjemno žensko, Zorico Orešič, za katero sam pravi, da takšne ni mogoče najti niti sredi belega dne, pa če bi jo iskal z lučjo. Zorica je izjemno skrbna, delovna, čista in vsestranska kuharica in gospodinja, ki skrbi zanj kot za otroka. Vse, kar potrebuje, ima, pelje ga, kamorkoli želi, čeprav je Ivan še do pred dobrim letom sam vozil avtomobil. Še zdaj bi ga lahko zaradi refleksov, le vid mu je nekoliko opešal, a zdaj mu vse želje po potovanjih izpolni Zorica, saj mu je popolnoma predana.

Zaradi vseh teh dobrin Ivan Mesarec preživlja jesen svojega življenja lepo in zavidanja vredno. Nad ničemer se ne pritožuje, ima vse, kar potrebuje: mir, pozornost, prijaznost, komunikacijo in še vedno dobro zdravje. Kadar si zaželi malo po svetu, ga Zorica lepo zapelje v Slovensko Bistrico, v Maribor pa tudi v Avstrijo, kjer z veseljem obišče v Lajbnicu svojega še živečega prijatelja iz vojske. Seveda smo ga ob tej priložnosti povprašali tudi po željah. Vendar, kot je povedal, nima posebnih: **»Naj ostane tako kot je, in bo dobro.«** je z nasmehom pripomnil.

Ob njegovem visokem jubileju ga je obiskal župan Občine Poljčane, Stanislav Kovačič, predstavnice DU Poljčane, katerega član je, predsednica Berta Majhen in Zlatka Slatenšek ter predstavnica KORK Poljčane.

Besedilo in foto, Zdenka Detiček Opič

Visok jubilej članic DU Piran

V letu 2020 je v društvu upokojencev Piran praznovalo visoke jubileje (80 in več let) kar 77 članov in članic. Od tega je bilo devetintrideset jubilarntov nad 90 let, šestnajst je bilo 85 letnikov, dvaindvajset pa 80 letnikov.

Še posebej smo veseli, da sta v letu 2020 praznovali visok jubilej, 100 let, dve članici našega društva, in sicer:

- Manda Maraspin iz Pirana, 26. avgusta in
- Cilka Bajrič iz Lucije, stanovalka DSO Lucija, 11. decembra.

Zaradi ukrepov vlade RS in NIJZ v zvezi z nevarnostjo prenosa virusa smo slavljenci obdarili s cvetjem in čestitko na daljavo. Obema smo zaželeli še veliko zdravja in lepih trenutkov v krogu svojcev in prijateljev. Sicer pa naše društvo vsako leto povabi jubilarante na kulturno prireditev in jim ob tej priložnosti voščila za njihove visoke jubileje, jih obdara s cvetjem in pogosti z večerjo. V letošnjem letu nam je to tradicionalno druženje odnesla epidemija in prav zato smo morali prireditev, ki smo jo planirali 17. decembra,

Manda Maraspin

odpovedati in preložiti na prihodnje leto. Vsem jubilarantom smo se za neizpeljano prireditev opravičili in jim voščili za njihov jubilej po pošti z obljubo, da jih povabimo na srečanje v letu 2021. Ob tej priložnosti smo jim voščili tudi vesele božične praznike in srečno ter zdravo novo leto 2021.

Besedilo in foto, Zdravko Taškar

Voščilo naši Cilki

Borisu Janezu Bregantu v slovo, 1940–2020

V začetku decembra je na Jesenicah dokončal svojo bogato življenjsko pot Boris Janez Bregant.

Bil je vizionar in je z vztrajnim delom zapustil v jeseniškem okolju močno sled, ki jo čas ne bo mogel izbrisati še vsaj nekaj naslednjih desetletij. Z dobrimi tehničnimi rešitvami v proizvodnji, z oblikovanjem močnega in sposobnega timskega vodenja Železarne Jesenice ter z načrtovanjem in izgradnjo nove jeklarne je preprečil propad socialističnega giganta, Jeseničanom pa zagotovil dohodek za nekaj desetletij naprej. Skrbel je za razvoj mesta Jesenice, tako gospodarsko, kulturno, športno, socialno in si prizadeval za večnacionalno strpnost in medsebojno povezanost prebivalcev raznih narodnosti. Po upokojitvi je opozarjal na nerešene probleme slovenskih upokojencev, predlagal rešitve in se boril v okviru ZDUS za kvalitetno in dostojno življenje vseh ljudi v tretjem življenjskem obdobju.

Ponosni smo, da je bil Boris Bregant tri mandate predsednik v našem DU Jesenice (od leta 2008). V teh letih je povezal jeseniške upokojence v trdno skupino prostovoljcev, ki smo in bomo s svojo aktivnostjo skrbeli še naprej za lepše, zdravo in prijaznejše življenje vseh upokojencev na Jesenicah in tudi v Sloveniji. Ni področja ali ustanove, kjer ne bi delovali tudi upokojenci. Delujemo na športnem, rekreacijskem, kulturnem, družabnem, socialnem, gospodarskem, šolskem, zdravstvenem, medgeneracijskem ... področju. Pod Borisovim vodstvom smo postali eno najbolj aktivnih društev upokojencev v Sloveniji.

Z vzdrževalnimi deli je Boris s pomočjo članov DUJ skozi leta obnovil Dom DU Jesenice in z vizionarskim načrtovanjem in vlaganji zagotovil njegovo samovzdrževanje, kljub splošnemu pomanjkanju denarja.

Z nasveti in lastnim delom je pripomogel k dobremu delu Pokrajinske zveze društev upokojencev za Gorenjsko. V Zvezi društev upokojencev Slovenije je bil še letos predsednik Komisije za gospodarstvo in turizem. Z uspešnimi akcijami, opozarjanjem na

težave upokojencev in predlaganjem rešitev je pripomogel k izboljšanju položaja vseh slovenskih upokojencev in posredno k uveljavljanju ZDUS v političnem prostoru.

O svojem življenju je Boris napisal knjigo za svoje domače in prijatelje. Mladost je preživel v Plavškem Rovtu nad Jesenicami. Po končanem študiju na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani se je zaposlil v Železarni Jesenice in v Rimu dokončal podiplomski študij s področja vzdrževanja in logistike v metalurgiji. Od vodje vzdrževanja je z leti napredoval do samega vodstva tovarne. Dvanajst let je bil generalni direktor Železarne Jesenice. Po osamosvojitvi Slovenije je bil v Italiji pet let direktor slovensko-italijanskega podjetja za uvoz in izvoz metalurških izdelkov Železarne Jesenice. Njegovi pomembnejši poklicni uspehi v Železarni so bili: razvoj novih proizvodov, izgradnja nove jeklarne, vpeljana strategija uspešnega poslovanja Acronija, izdelava načrta sanacije Železarne Jesenice v krizi po slovenski osamosvojitvi ter osvajanje evropskega trga nerjavnih proizvodov Acronija.

Po družinski tragediji se je vrnil iz Italije nazaj na Jesenice in bil dva mandata župan Jesenic. V času županovanja je bil tudi državni svetnik. Kot župan ima zasluge pri spremembi celotne podobe mesta: prenova Gimnazije, prenova Čufarjevega trga, ustanovitev Visoke šole za zdravstveno nego, ustanovitev razvojne agencije Ragor, ohranitev in oživitev starega fužinskega naselja Stara Sava z muzejem, glasbeno šolo in tržnico, postavitve Poslovne cone s trgovskimi centri, postavitve industrijske cone Plavški travnik, razvoj pomoči ostarelim na domu, ustanovitev Centra za mlade ter skupnosti Žarek za pomoč zasvojenecem. Začel je z ustvarjanjem novega mestnega središča (selitev občinske uprave v zgradbo nekdanje uprave Železarne Jesenice, selitev Upravne enote, Centra za socialno delo, Obrtne zbornice in notariata). Izpeljal je pobudo o sofinanciranju dodatne izolacije zunanjih sten zgradb, kar je omogočilo lepši izgled Jesenic, delavci pa so imeli delo v času finančne krize. Bil je dober organizator in je znal v svoj team pritegniti odlične strokovnjake in garače.

Za svoje rezultate dela je prejel številne nagrade in priznanja: red dela z zlatim vencem (1987), plaketa občine Jesenice (1979), Panzova nagrada (1989), odlikovanje Zveze za tehnično kulturo, velika plaketa ZDUS (2018). Je častni občan mesta Jesenic (2007), častni član Zveze inženirjev in tehnikov, častni član Pihalnega orkestra Jesenice–Kranjska Gora (2001), dobitnik priznanja Andragoškega centra Slovenije (2005).

Boris je bil pronicljiv opazovalec družbenega in političnega dogajanja. S pronicljivostjo je zaznal težave in za vsak problem našel dobro (pravilno) rešitev. Vedno je bil optimist. Širina duha in njegovega zanimanja sta bila kriva, da je lahko deloval hkrati na različnih področjih. Razdajal se je za prijatelje, za svoje upokojence, za godbenike, za gledališčnike, za športnike, za Rotarijce, za Hrušico, za občino Jesenice ... Njegova hitrost pri delu, racionalnost in učinkovitost sta bila vzrok, da je bil vedno zaposlen z reševanjem problemov. Njegov socialni čut, nesebičnost in dobroti so bili krivi, da mu je vedno primanjkovalo časa in je bil vseskozi v hitenju. In v tem hitenju je pozabljal na sebe in na svoje bližnje, ker ni hotel verjeti, da čas teče tudi njemu in domačim. Življenje ga je opeharilo. Zanj se je čas iztekel, a tega sam še opazil ni. Še tik pred operacijo ni mislil na sebe, delal je za druge.

Umrl je po duhu velik človek. Naj ti bo lahka domača zemlja.

Stane Arh, foto ČK

Brezplačna
članarina*

Diners Club ZDUS, več kot kartica.

PREPROSTI NAKUPI NA OBROKE ZA UPOKOJENCE.

Prednosti kartice Diners Club ZDUS:

- Brez zamenjave banke.
- Enoletna brezplačna članarina* (velja za prvo leto ob prvi včlanitvi).
- Nakupi na do 36 obrokov v Sloveniji, tudi za tiste z nižjo pokojnino.
- Dva ločena limita. Limit za enkratna plačila in limit za obročne nakupe.

Primeri prihrankov:

Opremljate dom?

Z darilnimi boni Lesnine ga lahko opremito z 10-odstotnim popustom.

Želite prevetrili svojo garderobo?

Z darilnimi boni Intersporta, Sportine, Modiane in drugih partnerjev lahko privarčujete tudi do 25 odstotkov.

Razmišljate o darilih?

Zagotovo boste v Nagradnem programu Diners Cluba našli primerno darilo za svojo družino, prijatelje in zase.

Dobro je vedeti.

Naročite bon Nagradnega programa Diners Club, plačajte ga s popustom in ga nato na prodajnem mestu unovčite v času razprodaj ali popustov.

Prijavnica za kartico Diners Club ZDUS.

Ime in priimek:

Tel.:

E-pošta:

S podpisom soglašam, da Erste Card, d. o. o., navedene podatke obdeluje z namenom posredovanja ponudbe za kartico Diners Club ZDUS in s tem namenom z menoj vzpostavi stik na navedeni telefonski številki oziroma elektronskem naslovu.

Podpis
prosilca/-ke:

X

Upokojencem prilagojena kartica.
Kartica Diners Club ZDUS.

Izpolnjeno prijavnico izrežite, prepognite, zalepite in pošljite na Erste Card d.o.o., Dunajska 129, 1000 Ljubljana ali skenirano po elektronski pošti na naslov: prijavnica@erstecard.

C912

ERSTE
Card

Diners Club
INTERNATIONAL

ZDUS

Za več informacij pokličite 01 5617 800.

Fotografski natečaj DMS "Naš dom"

Kot že veste, letos nismo izvedli naših Dnevov medgeneracijskega sožitja in z njim povezanega programa, med katerimi so bile tudi številne razstave, ki bi gostile v Ustvarjalnem stičišču ZDUS.

Stane Gortnar, *Pogled proti domu*

Franc Lamovšek, *Nekoč je bil dom*

Med njimi tudi fotografska razstava natečaja Naš dom, ki smo ga razpisali konec oktobra 2019 za ljubiteljske fotografe vseh generacij na strokovno temo DMS 2020. Ravno ko smo želeli organizirati ocenjevanje prispelih 57 fotografij 22 avtorjev v mesecu marcu, se nam je vse postavilo na glavo zaradi Covid-19. Nato so šli meseci mimo nas in znašli smo se pred iztekom leta. Komisija za ocenjevanje, v sestavi Vladimir Kraljič (DU Kranj), predsednik, Vilijem Šetar (DU Razvanje) in Nevenka Vidmar (DU Ajdovščina), se je zato kljub vsem preprekam odločila, da se izvede virtualno ocenjevanje, na pobudo predsednika Komisije za tehnično kulturo Branka Suhadolnika pa bo razstava 22 izbranih fotografij v začetku 2021 gostovala v prostorih ZDUS. Komisija je izbrala 3 nagrajene fotografije. Nagrade so prejeli Franc Lamovšek iz Hrastnika za fotografijo Nekoč je bil dom, Stane Gortnar iz Železnikov za Pogled proti domu in Biserka Stergar iz DU Malečnik za fotografijo Brezdomec. Vsem sodelujočim se zahvaljujemo za sodelovanje, nagrajencem pa čestitamo za njihove poglede na »Naš dom«.

Dijana Lukić

Biserka Stergar, *Brezdomec*

Nov evropski projekt, Move your hand for dementia

Move your Hands for Dementia (MYH4D) je evropski projekt, ki ga bo v prihodnjih dveh letih ZDUS izvajala v sodelovanju s partnerji iz Italije, Belgije, Bolgarije, Cipra, Grčije in Španije, ki so strokovnjaki s področja zdravstvene stroke, skrbi za osebam z demenco, e-izobraževanja in predstavniki NVO. Če poslovenimo uradni naziv projekta, je naziv »Podajmo roko osebam z demenco«. Ideja projekta je, da podpremo izobraževalce odraslih pri krepitvi kompetenc za boljšo zdravstveno pismenost o demenci v skupnosti. To je prvi korak k bolj vključujoči in enakopravni skupnosti, ki je demenci prijazna in v kateri so osebe z demenco spoštovane. Ciljne skupine projekta so izobraževalci odraslih, vodje izobraževanj, osebe z demenco, neformalni in družinski oskrbovalci ter oblikovalci politik na področju izobraževanja odraslih in obvladovanja demence. Izobraževanje o demenci bo izobraževalce odraslih opremilo z novimi znanji, spretnostmi in kompetencami, tudi z uporabo odprtega e-učenja in e-učenja na daljavo. V skupnosti, ki bo okrepila svojo zdravstveno pismenost o demenci, se tako za osebe z demenco in njihove oskrbovalce lahko ustvarijo konkretne priložnosti.

Torej, kaj bomo počeli v projektu? Izdelali bomo t. i. M.O.O.C., ki je sodobna vrsta izobraževanja, **množičen odprt spletni tečaj**, ki bo služil kot orodje za izobraževalce odraslih, da izboljšajo svoje kompetence zdravstvene pismenosti o demenci. V poštev bodo prišla tako formalna kot neformalna učna okolja. Tečaj bomo **preizkusili v praksi**, saj je namen, da izobraževalci odraslih pridobljena

znanja, predvsem o podpornih tehnologijah za izboljšanje življenja osebe z demenco, nato delijo med starejše osebe z demenco in njihove oskrbovalce. Usposabljanja se bodo izbrani izobraževalci ZDUS udeležili v Italiji. Za vodje in organizatorje tovrstnih izobraževanj in **oblikovalce politik** pa bomo izdelali **usmeritve**, katerih cilj bo izboljšati trajnostne izobraževalne strategije in politike o demenci. Več o projektnih aktivnostih bomo poročali v prihajajočih mesecih.

Za projektno skupino, Dijana Lukić

Zdravstvena pismenost o demenci

Zdravstvena pismenost o demenci omogoča odraslim in starejšim osebam, da k zdravstvenim težavam pristopijo z več odgovornosti. Zdravstvene kompetence izboljšajo kakovost življenja osebam z demenco in tudi njihovim družinskim članom, saj jim omogočajo, da sprejemajo ustrezne odločitve o svojem zdravju. Boljša zdravstvena pismenost o demenci na individualni ravni vpliva na osebne, čustvene, socialne spretnosti in dobro počutje, na družbeni ravni pa na bolj vključujočo in podporno skupnost.

Likovniki polepšali december drugim

V decembru je Komisija za kulturo organizirala obsežno akcijo, ki smo jo poimenovali »Polepšajmo december drugim«. Številne naše likovnike, ki se letos zaradi epidemije niso imeli priložnosti udeležiti vsakoletne likovne kolonije ZDUS, smo pozvali, da se lotijo posilkave voščilnic za uporabnike in prostovoljce programa Starejši za starejše. Odziv je bil izjemen. Resnično ponosni smo, saj se nam je v zelo kratkem času javilo kar 63 ljubiteljskih slikarjev, ki so bili več kot pripravljeni za akcijo. Vsak prijavljeni je od

ZDUS prejel material za delo in slikanje se je pričelo. Prejeli smo več kot 900 kos voščilnic, in kakšnih voščilnic! Veselili smo se vsake prejete, saj so bile izvirne in ekspressivne, še bolj pa fotografij, ki ste jih pošiljali, kako ustvarjate. Sodelovali ste članice in člani iz naslednjih društev: Bled, Bodonci-Brezovci-Zenkovci, Braslovče, Črešnjevce, Deskle-Anhovo, Dolenjske Toplice, Dravograd, Gorica pri Slivnici, Griže Zabukovica, Ig, Kočevje, Krim Rudnik, Loški Potok, Malečnik, Maribor Center, Miren, Mirna Peč,

Mozirje, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Lj-Polje, Polzela, Radlje ob Dravi, Renče, Semič, Sežana, Škale, Štepanjsko naselje, Uršna sela, Veliki Gaber in Žalec. Z veseljem smo sprejeli tudi sodelovanje članice likovnega društva medicinskih sester UKC Ljubljana. Srčnost članov, ki so bili pripravljeno svoj čas in trud posvetiti starejšim, je neizmerna in vsakemu posebej se zahvaljujemo za sodelovanje in želimo vse najboljše v letu 2021.

Dijana Lukić

Zaključen natečaj za izvirno kulturno stvaritev v »korona letu« 2020

Epidemija Covid-19 nam je vsem spremenila življenje in pustila pečat v načinu dela, predvsem kar zadeva organizacijo kulturnih dogodkov in kulturnih vsebin, ki fizično združujejo in zблиžujejo ljudi. V tem času smo bili prisiljeni v drugačno komunikacijo in razmišljanje. Gledališča, predstave, koncerti in še marsikaj, vse se je preselilo na splet, v drugačno, nefizično obliko. Zaprti v svojih domovih smo si sami morali krajšati čas in ga zapolniti z nam ljubimi vsebinami. Komisija za kulturo ZDUS je zato prišla na idejo, da za nas in generacije, ki prihajajo za nami, pustimo svojevrstno kulturno pričevanje o tem, kako ste preživeli in preživljamo ta nenavaden čas. Razpisali smo vsebinsko raznolik natečaj kulturnih stvaritev, s katerim smo povezali člane in kulturnike iz vseh koncev Slovenije, in sicer v 3 kategorijah: v kategoriji 1 smo zbirali prispevke s področja literarnega ustvarjanja (proza, poezija); v kategoriji 2 prispevke s področja likov-

nega ustvarjanja (likovna dela, ilustracije); ter v kategoriji 3 prispevke s področja literarno-likovnega ustvarjanja. Komisija za kulturo je imela zelo zahtevno nalogo, saj se ni mogla sestati v fizični obliki, zato smo se poslužili virtualnega ocenjevanja. Člani komisije so pregledali 46 del v vseh 3 kategorijah, ter eno glasbeno-literarno delo, ki je prispelo izven kategorij. Sodelovali ste iz DU Brežice, Černelavci, Društvo upokojenih pedagoških delavcev Slovenije, Gornja Radgona, Kranj, Kočevje, Litija, Ljubljana-Zalog, Ljubno ob Savinji, Ljutomer, Malečnik, Maribor, Moravske Toplice, Murska Sobota, Radlje ob Dravi, Razvanje, Slovenj Gradec, Semič, Štepanjsko naselje, Tolmin, Vinica in Žerjavčki Trzin. Komisija je med prispelimi izbrala 3 nagrajene proze, 3 poezije, 3 likovna dela, 3 literarno-likovna in 1 za posebno inovativno glasbeno-literarno delo.

V naslednjih številkah revije pa bomo objavili nagrajena dela. Tokrat poezija:

Ludvik Škaper, DU Murska Sobota, Maska

Povej prijatelj stari,
zakaj si nagnil svojo glavo.
Oči se ti več ne iskrijo
nebeški glas ti je zamrl.
Pa bil si veseljak
radost delil naokrog.
Ni bilo dneva ne trenutka,
da ti grlo ne bi pelo.
Tvoj čudoviti glas,
tvoje nežne melodije
so nam ušesa polnile
in dušo nam razveselile.
Osamljen sedaj sediš
izogibaš se ljudi
le žalost in samota
ti družbo delata.
Pa se prijatelj na pete postavi
in vsem odločno pravi,
z masko se ne dAa peti,
brez nje pa ne hoditi po mestu.
Ah prekleti ta korona svet
ni mi več za živeti.

Irena Šrajner, DU Murska Sobota, Korona dirka

Po cesti življenja drvimo
božanje vetra,
sončne žarke lovimo.
Kam hitimo,
ko tako nerazumno drvimo?
Se zares je morala roditi
zloglasna KORONA?
Ali nas bo znala zaustaviti?
Obstal je človek in ves svet,
v trenutek razmisleka ujet!
Kam hiti ta svet?
Ali bo človek znal, hotel odpreti oči,
razmisliti in pretehtati stvari?
Da zaustavil bo dirko brezglavo
in vse postavil na mesto bo pravo.
Ni več vprašanje ali bo znal,
ni več vprašanje ali bo zmožel,
vprašanje je ali bo hotel, da človek bo
spet ČLOVEK postal.

Iskrene čestitke nagrajencem:

Št.		
1.	I - LITERARNA DELA, Proza	Ivana Vatovec, DU Brežice, Leto 2020
2.	I - LITERARNA DELA, Proza	Ivana Hauser, DU Radlje ob Dravi, Pismo koronavirusu
3.	I - LITERARNA DELA, Proza	Karolina Kolmanič, DU Murska Sobota, Šopek prebrisanih damic
4.	I - LITERARNA DELA, Pesmi	Ludvik Škaper, DU Murska Sobota, Maska
5.	I - LITERARNA DELA, Pesmi	Biserka Stergar, DU Malečnik, Haikujiz iz karantene
6.	I - LITERARNA DELA, Pesmi	Irena Šrajner, DU Murska Sobota, Korona dirka
7.	II-LIKOVNA DELA	Emica Puhek, DU Razvanje
8.	II-LIKOVNA DELA	Nevenka Križ, DU Kočevje
9.	II-LIKOVNA DELA	Majda Soko, DU Razvanje
10.	III - LITERARNA in LIKOVNA	Marija Stanič, DU Štepanjsko naselje, Kdo zvoni
11.	III - LITERARNA in LIKOVNA	Antonija Jereb, DU Štepanjsko naselje, Do kdaj tako
12.	III - LITERARNA in LIKOVNA	Duška Račnik, DU Slovenj Gradec, Covid pot
13.	IZVEN KATEGORIJE	Jožef Mali, DU Kranj, Modre misli skozi blues

AvtoMobilno zavarovanje

Več kot avtomobilsko
zavarovanje.

Samo z AvtoMobilnim
zavarovanjem lahko poleg
vozila zavarujete tudi:

- kolesa, skiroje, rolke
in različna električna
prevozna sredstva,
- prtljago ter
- rehabilitacijo po
nesreči v prometu.

Več na triglav.si

EN
ZAVAR VANJE ZA
RAZLIČNE BLIKE
M BILN STI.

Vse bo v redu.

120let

www.triglav.si